

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | BR. 10/393 | GODINA XXXVII | CIJENA 10 KN

LISTOPAD 2018.

**Kraljice krunice, moli za nas!
Kraljice krunice, budi nam spas!**

Poštovani čitatelji,

prva stranica Ladonje podsjeća nas da je mjesec listopad posvećen Blaženoj Djevici Mariji. Blagdan BDM od Krunice koji se slavi 7. listopada razlog je da se posebno tijekom ovoga mjeseca Bogu obraćamo molitvom Krunice u kojoj ne nabrajamo samo Zdravomarije i Očenaše nego razmišljamo o najvažnijim istinama i događajima naše vjere. Povod je ovom blagdanu zahvala za veličanstvenu pobjedu kršćanske flote nad turskom u glasovitoj bitci kod Lepanta koja se dogodila 7. listopada 1571. godine. Veliko je pitanje u kakvom bismo mi danas svijetu živjeli, odnosno bismo li živjeli na kršćanskem tlu da kršćanska vojska tada nije pobijedila puno jačega protivnika. Oduvijek je kršćanski svijet tu pobjedu pripisivao molitvi Krunice na koju je pozvao sve kršćane tadašnji Sveti Otac, papa Pio V. S pouzdanjem i sigurnošću možemo reći da je ta pobjeda dobivena velikim zajedništvom cijelog

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulsko biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika: Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Vilim Grbac, Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-342
ladonja@biskupija-porecko-pulsko.hr
ladonja@josipturcinovic.com

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisk/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

IBAN HR7023800061147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Krunica

kršćanskog svijeta i zajedništvom u molitvi. To, dakako, može biti znak i primjer nama danas. Trebali bismo se i mi pitati ima li danas vrijednosti koje bi sve nas kršćane mogle ujediniti? Ima li ičega vrijednoga radi čega bismo mi kršćani postali „jedno“ kako nas je Isus učio i na što nas je pozivao? Vjerujem da su naše obitelji, posebno one koje su sudjelovale na nedavnom susretu obitelji u Solinu, još pod dojmom zajedništva i molitve. Možemo se pitati jesu li naši stariji bili u pravu kada su nastojali okupiti obitelj barem jednom u danu za obiteljskim stolom i kada je bilo važno da svi članovi obitelji budu zajedno. Jesu li naši stariji bili zaostali kada su u svojoj kući zajedno molili? Nama je danas najlakše reći da je to nemoguće jer se danas drugačije živi. Ipak bi valjalo malo promisliti o tome jesmo li možda zanemarili važnost zajedništva pa nemamo ni volje ni vremena za zajedničku molitvu iako ćemo naći dovoljno potrebnoga vremena za raznorazne druge aktivnosti. Možda smo se i napretkom tehnologije, poglavito blagodatima mobitela kojima uglavnom komuniciramo, udaljili od svojih bližnjih pa nam osobni susret gotovo nije potreban. Može nam se dogoditi da malo-pomoćno postajemo stranci ljudima s kojima živimo u vlastitoj kući ili vlastitoj sredini. Lijepo je znati i sjetiti se da mi kršćani živimo i gradimo zajedništvo ulažući

svoje darove i sposobnosti, i to ne samo za sebe i radi sebe nego za dobrobit ljudi s kojima živimo. Sav naš napor, trud i zalaganje jedino tako donose pravi plod i radost življenja. Jedino tako ovaj naš život poprima pravi smisao. Poštovani čitatelji, početak mjeseca studenoga obilježen je blagdanom Svih svetih i spomenom svih vjernih mrtvih i koliko su god ti dani puni sjete i sjećanja na mnoge naše pokojne, posebno one koje smo poznavali, ipak nas Svi sveti hrabre porukom da ćemo i mi doživjeti radost vječnoga života, da ćemo i mi „gledati Boga licem u lice“ upravo zato jer smo njegovo lice nastojali vidjeti i u svojim bližnjima; da ćemo i mi doživjeti radost života jer sada i ovdje nastojimo živjeti vrijednosti koje ne umiru i ne nestaju, kao što su to živjeli mnogi sveti prije nas. Vjerujem da nam tu nadu i to svjetlo ni ove godine neće ugasiti raznorazne vještice i druge spodobe koje smo nedavno uveli, a koje nikada nisu bile dio naše prošlosti, ni naše kulture, ni naše vjere. Stoga neka naš život krase ljubav, dobrota, praštanje i razumijevanje jer to su vrednote koje nikada ne prestaju. To su vrijednosti s kojima su živjeli mnogi prije nas i ostavili nam primjer koji valja slijediti. Neka vam, poštovani čitatelji, budu lijepi i blagoslovljeni ovi jesenski dani.

Nadbiskup Devčić češtitao IKA-i blagdan zaštitnika sv. Luke i 25. obljetnicu djelovanja

RIJEKA Predsjednik Odbora HBK za medije riječki nadbiskup Ivan Devčić uputio je ravnatelju Hrvatske katoličke mreže mons. Fabijanu Svalini i djelatnicima Informativne katoličke agencije čestitku u povodu blagdana sv. Luke, zaštitnika IKA-e i 25. obljetnice njezina djelovanja.

„U ovih više od dva desetljeća rada i djelovanja, zahvaljujući vašoj kršćanskoj i profesionalnoj zauzetosti u prenošenju informacija iz života domovinske Crkve i Crkve u svijetu uvijek ste bili u službi evangelizacijskog poslanja Crkve. Na tome vam od srca čestitam, zahvaljujem i molim Gospodina da obilno blagosloviti vaše djelovanje i u godinama koje su pred nama. Na osobit način sada kada su objedinjene sve naše medijske ustanove u jednu zajedničku Hrvatsku katoličku mrežu“, stoji u čestitki nadbiskupa Devčića. (IKA)

Hrabro! Učitelj te zove!

Povezanost hrabrosti i vjere, hrabrosti i molitve, vidljiva je izevandeoske zgode o slijepom Bartimeju. Bartimej stoji pokraj puta, znajući da će Isus proći, čeka ga i kad se približi hrabro više: „Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se“. Ne obazirući se na ‘redare’ koji ga stišavaju, među kojima su i apostoli, slijepi Bartimejje uporan, i još jače viće, naumio je doći do Isusa. Kako objasniti Bartimejevu upornost? Do Bartimeja je došla vijest o djelima Isusa Nazarećanina. Kao slijepac koji provodi svoje vrijeme pokraj puta, čekajući milostinju, Bartimej je imao prigodu čuti sve što prolaznici govore: trgovci, putnici, hodočasnici, vojnici, plemstvo pričali su mu o svemu što se događa u Jeruzalemu, Damasku, Rimu... Bartimej se tako sjedeći pokraj puta i slušajući svijet što prolazi pokraj njega, našao u svojevrsnom središtu informacija. Tako saznaje da postoji neki Isus Nazarećanin, koji vraća vid slijepima, ozdravlja bolesne, donosi život i nadu. Bartimej dobro razumije tko je Isus: nazvao ga je „Sine Davidov“, što znači da ga prepoznaće kao Mesiju. Slijepi Bartimej, čovjek koji tadašnjem društvu nije bio od nikakve koristi, margi-

nalizirani nositelj hendikepa, projak, video je bolje od svojih zdravih suvremenika, i znao je u pravom trenutku svoju spoznaju pretočiti u hrabru isповijest i upornu molitvu. Povezanost hrabrosti i molitve, vidljiva je i iz drugih biblijskih tekstova. U Drugoj knjizici Samuelu, David kaže: „Ti si Gospodine rekao, ‘Izgradit će ti kuću’, zato je tvoj sluga smogao hrabrosti da ti se pomoli ovom molitvom...“ (2 Sam 7,27). Hebrejski tekst doslovno kaže: „pronašao sam srca za molitvu“. David sam priznaje da se njegova hrabrost temelji na Božjem obećanju. Istovremeno, David otkriva da je morao posegnuti u najdublje kutke svoje nutrine, koje simbolizira srce, kako bi se obratio Bogu. Imati hrabrosti znači imati srca: to nije tek slikovito izjednačavanje sjedišta osjećaja s motivacijom: već svijest o spoznaji sebe. Božje obećanje i pokret našeg srca isprepliću se: ljudsko srce ostaje tajno i pred samim sobom dok ne upozna Božje obećanje. Tek tada ono je kadro izreći sebe, i napraviti prave samostalne životne korake. Božja inicijativa je prva, prethodi svakoj našoj molitvi, kao zalog dobrote i poziv. A vjernici moraju znati, da Bog prigiba uho i srce prema

čovjeku puno prije negoli čovjek izusti riječ. Zato mu se i objavio i otkrio svoju prisutnost: pozivajući čovjeka da u svemu pronađe trag vječnosti i ljubavi. Ali čovjek, kao da uvijek iznova mora tražiti razlog za vjeru i nadu, i hrabrost na kojoj će temeljiti molitvu. I ne čudi što je ne nalazi dok god je usmijeren samo na sebe, jer čovjek koji ne pozna Boga, svijet poima po svojoj mjeri, unutar ljudskih granica i slabosti. Da David nije upoznao Božja obećanja – ne bi imao horizont nade, ne bi znao što i kako moliti. Isto vrijedi i za slijepog Bartimeja, da nije upoznao Isusa potuđem svjedočanstvu, nikad ne bi zavatio za Božjom milošću pred Isusom. Božja riječ korijen je ljudske hrabrosti: poznавanje Boga u konačnici hrabri čovjeka, jer mada se prepoznaće kao grešnik, čovjek spoznaje sve što po Božjoj milosti može postati, i počinje živjeti svoj život punim plućima. Poput slijepog Bartimeja: kad ga Isus poziva k sebi on doslovno skače prema njemu, a nakon što je progledao, slijedi gakao njegov učenik. Pažljivo sluša, hrabro moli, hrabrije prilazi i – odlučno usmjerava svoj život na Kristov put.

Kardinal Bozanić na obilježavanju 50. obljetnice mature

**U utorak, 16. listopada 2018.
14 đaka generacije maturanta
pazinsko sjemeništa iz 1968.
godine i tri odgojitelja okupili
su se u Pazinskom kolegiju kako
bi obilježili 50 godina mature.**

PAZIN Od 36 učenika okupilo ih se 14. Toj generaciji pripada i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, koji je na okupljanje generacije u Pazin stigao iz Rima. Osim učenika na susret su došla i tri odgojitelja: mons. Ivan Milovan, biskup u miru, vlč. Nikola Radić i vlč. Rudi Koraca. Nakon međusobnog pozdravljanja uslijedilo je prozivanje; moderirao je preč. Milan Mužina, jedan od inicijatora i organizatora susreta. Nazočni su ukratko izložili čime se sada bave, u ovoj fazi svoga života, osobito u odnosu na prethodni susret, prigodom 40. obljetnice mature. Među živima je 10 svećenika koji djeluju u Istri, na Krku i u Sloveniji. Svećenici su mahom još uvijek aktivni župnici, a među laicima su pretežito umirovljenici koji su svoj radni vijek posvetili različitim profesijama: školstvu, gospodarstvu, državnim službama... Prisjetili su se pokojnih kolega, kao i onih koji nisu bili u mogućnosti odazvati se pozivu. U razgovoru su često spominjani ravnatelj mons. Božo Milanović, razrednik o. Jerko Valković te drugi profesori. Nakon zajedničkoga fotografiranja ispred Kolegija uputili su se na Stari Pazin, u župnu crkvu sv. Jurja gdje je župnik jedan član te generacije, preč. Željko Zec, ravnatelj dijecezanskoga Caritasa. Nakon obraćanja domaćina, pozdrave porečkoga i pulskog ordinarija mons. Dražena Kutleše prenio je biskupijski kancelar preč. Sergije Jelenić, koji je također dio te generacije.

Drugi vatikanski koncil bio je velika milost za Crkvu i za svijet

Misno slavlje predvodio je kardinal Bozanić, u suslavlju s biskupom Milovanom te ostalim nazočnim svećenicima, a na toj se misi, osim maturanata, okupila i skupina vjernika staropazinske župe. Kardinal Bozanić je u uvodnu obraćanju istaknuo kako su posebno počašćeni što su na ovo okupljanje došla i tri odgojitelja. Prisjetio se kako tijekom boravka u sjemeništu, iz Pazina, koji se nalazi u dolini, rado dolazili na Stari Pazin, smješten na lijepon osuščanoj uzvisini. Naše je pravo i dužnost zahvaliti Bogu za sve ove godine života, od mature do danas, za sve što smo u životu učinili i postigli, rekao je Kardinal. Spominjući se pokojnih kolega i profesora, spomenuo je kako su možda oni koji su se već preselili u vječnost u prednosti. Kardinal Bozanić je na početku homilije progovorio o vjeri temeljenoj ne na obrezanju, nego na predanju Kristu. Ne može čovjek sebe čistiti svojom snagom, djelima i pridržavanjem propisa, već je temelj čistoće gledanje i prosuđivanje Božjim očima. To je prosuđivanje koje dolazi iz srca. Kada čovjek stavi Isusa u svoje središte i želi ga slijediti, konkretno, djelima milosrđa, to je jedini put čišćenja. Spominjemo se danas onoga što smo proživjeli ovdje u Pazinu, iako početak u novoj, nepoznatoj zajednici nije uvijek lagan, s vremenom smo uvidjeli što smo sve ovdje primili. Mi, danas okupljeni, možemo sigurno reći da smo mnogima nastanjeni, mnogima koji su nam govorili, koji su nas poučavali, koji su nam pokušali prenijeti nešto što se nije temeljilo na ljudskoj mudrosti, nego na Isusovoj mudrosti, na mudrosti Evanđelja. Ovdje u Pazinu s pravom trebamo zahvaliti na svemu onome što je pazinsko sjemenište u ono vrijeme učinilo ne samo za Crkvu u Istri, u Krčkoj biskupiji, u tada Riječko-senjskoj biskupiji nego i šire, za cijelu Crkvu. Bio je Pazin tada jedno vjersko i kulturno središte, rekao je Kardinal te istaknuo ulogu mons. Antuna Heka koji je ustrajao na tome da u zgradi sjemeništa započne s radom Pazinski kolegij koji na određen način nastavlja istu misiju. Sjećamo se danas svega onoga što se dogodilo u našem životu i životu naših kolega, ali i svega što se dogodilo u svijetu i kod nas u Hrvatskoj, u Sloveniji i u općoj Crkvi, rekao je Kardinal te progovorio o jednom povijesnom događaju. Dana 16. listopada 1978. godine izabran je za papu Ivan Pavla II. i to je dar Crkve svijetu jer da nije bilo njega, tko zna kako bi i naša

minjući se pokojnih kolega i profesora, spomenuo je kako su možda oni koji su se već preselili u vječnost u prednosti. Kardinal Bozanić je na početku homilije progovorio o vjeri temeljenoj ne na obrezanju, nego na predanju Kristu. Ne može čovjek sebe čistiti svojom snagom, djelima i pridržavanjem propisa, već je temelj čistoće gledanje i prosuđivanje Božjim očima. To je prosuđivanje koje dolazi iz srca. Kada čovjek stavi Isusa u svoje središte i želi ga slijediti, konkretno, djelima milosrđa, to je jedini put čišćenja. Spominjemo se danas onoga što smo proživjeli ovdje u Pazinu, iako početak u novoj, nepoznatoj zajednici nije uvijek lagan, s vremenom smo uvidjeli što smo sve ovdje primili. Mi, danas okupljeni, možemo sigurno reći da smo mnogima nastanjeni, mnogima koji su nam govorili, koji su nas poučavali, koji su nam pokušali prenijeti nešto što se nije temeljilo na ljudskoj mudrosti, nego na Isusovoj mudrosti, na mudrosti Evanđelja. Ovdje u Pazinu s pravom trebamo zahvaliti na svemu onome što je pazinsko sjemenište u ono vrijeme učinilo ne samo za Crkvu u Istri, u Krčkoj biskupiji, u tada Riječko-senjskoj biskupiji nego i šire, za cijelu Crkvu. Bio je Pazin tada jedno vjersko i kulturno središte, rekao je Kardinal te istaknuo ulogu mons. Antuna Heka koji je ustrajao na tome da u zgradi sjemeništa započne s radom Pazinski kolegij koji na određen način nastavlja istu misiju. Sjećamo se danas svega onoga što se dogodilo u našem životu i životu naših kolega, ali i svega što se dogodilo u svijetu i kod nas u Hrvatskoj, u Sloveniji i u općoj Crkvi, rekao je Kardinal te progovorio o jednom povijesnom događaju. Dana 16. listopada 1978. godine izabran je za papu Ivan Pavla II. i to je dar Crkve svijetu jer da nije bilo njega, tko zna kako bi i naša

povijest krenula. Propovjednik se nadalje spomenuo i kanonizacije pape Pavla VI., prisjetivši kako su kao đaci Sjemeništa na tavanu, na televiziji, pokušavali pratiti početak trećega i četvrtog koncilskog zasjedanja. Danas ga slavimo kao svetca, to je papa Koncila, i da nije bilo Koncila, sigurno je da Crkva ne bi krenula ovim putem. Drugi vatikanski koncil bio je velika milost za Crkvu i za svijet. Sve je to vrijeme koje smo mi proživjeli, koje smo osjećali, u kojem smo sudjelovali, zato je jedna ovakva obljetnica zahvala Bogu što ipak On vodi povijest i svijet, a mi smo samo njegovi suradnici, svatko na svome području. Neka nam pomogne da svatko u svome srcu tu zahvalnost što više produbljujemo, zaključio je kardinal Bozanić.

Druženje uz zajednički objed

Po završetku misnoga slavlja uslijedilo je fotografiranje, a sudionici susreta druženje su nastavili uz zajednički objed. Pred nepunih mjesec dana zgrada nekadašnjeg pazinskog sjemeništa dočekala je još jednu lijepu obljetnicu mature: generacija koja je dala dva biskupa i jednog akademika, mons. Milovana, mons. Milu Bogovića i akademika Bratulića te mnoge druge istaknute uspješne ljude i istaknute osobe obilježila je 60. obljetnicu mature. Ovaj zlatni jubilej koji nastavlja niz, dokaz je važnosti pazinskog sjemeništa: bilo je to jedno važno vjersko i kulturno središte iz kojega su proizašli ne samo mnogi vrijedni svećenici nego i brojni drugi istaknuti članovi društva: liječnici, poduzetnici, novinari i druge aktivne javne osobe koje su u turbulentnim vremenima druge polovice 20. stoljeća svojim radom i zalaganjem doprinijele boljštu i općem dobru naroda na ovim našim prostorima, ali i šire. (G. Krizman)

“EKOLOGIJA ČOVJEKA”

Prije pola stoljeća papa Pavao VI. odasla je svijetu svoju encikliku pod nazivom „Humanae vitae“ (O ljudskom životu), u kojoj razlaže crkveni nauk o darivanju ljudskoga života, bračnoj ljubavi, reguliranju začeća. Rijetko je koji Papin tekst izazvao u svijetu toliko oprečnih stavova, pohvala i kritika, i to ne samo običnih vjernika nego i nerijetkih crkvenih dostojaštenika i kršćanskih misilaca. Pogotovo se mnogima učinila teško prihvatljivom zabrana umjetne kontracepcije. U mnogim su medijima osvanuli naslovi o tzv. zaostalosti Crkve, njezinu „ne-prilagođavanju“ trendovima svijeta, zanemarivanju potreba ljudi. Istini za volju, za mnoge ljude i bračne parove ovaj nauk danas ionako malo vrijedi, kako u svezi s darivanjem života, tako i na razini prakticiranja spolnosti uopće. No, postavlja se pitanje, pogotovo u odnosu na to kako se s ljudskim životom i njegovim nastajanjem postupa unazad nekoliko desetljeća, je li zaista taj nauk Pavla VI. postao suvišan i bespotreban.

Novi prioriteti

Darivanje života i osjećaj ispunjenja života u tom darivanju u obiteljskom okruženju svakako nije zastario. Istraživanje provedeno nedavno na 2000 studentica i studenata njemačkih sveučilišta pokazuje da su za većinu njih obitelj, obiteljski život, prijatelji i slobodno vrijeme važniji od stvaranja karijere ili visoke mjesečne plaće. I to podjednako vrijedi za muškarce i žene. Možda je razlog takvom stanju visok ekonomski standard nekih europskih zemalja. No, možemo pretpostaviti da se radi o trendu koji pomalo zahvaća

ove naše europske prostore. Upravo si mlađi ljudi sve više postavljaju pitanje kako povezati mobilnost, fleksibilnost i zaposlenost sa željom za vlastitim potomstvom i jačanjem partnerskih veza. Ovakve pokazatelje bilo je nemoguće dobiti prije tridesetak godina kada se većina mlađih ljudi opredijelila za karijeru, posao, zaradu. U svemu tome, međutim, ne znači da raste utjecaj crkvenoga nauka na ponašanje mlađih ljudi.

Trajni proročki izazov

Činjenica je, međutim, da ono što je potaklo papu Pavla VI. na pisanje enciklike, tj. pitanje budućnosti ljudskoga života, ostaje itekako aktualno. Kako će se čovjek razvijati u budućnosti, imajući u vidu napredak biomedicine, genetike, neurologije? Zato je papa Benedikt XVI. još 2011. godine smatrao da valja stvoriti jednu novu „ekologiju čovjeka“. On kaže kako i čovjek ima svoju narav ili prirodu koju mora poštivati i ne smije njome samovoljno manipulirati. Čovjek mora svoju narav osluškivati i čuvati. I ova ljudska narav nije nepromjenjiva. Ona se već dugo razvija, tamo negdje otkad postoji *homo sapiens*. Kako će za koju tisuću godina čovjek izgledati, kao narav i kao kultura? Dokle će dosezati mogućnosti njegova mozga? Nastajanje čovjeka ne završava 2018. godine. Sama nam ta činjenica zabranjuje s čovjekom činiti sve što poželimo. Pitanje darivanja života i njegova nastajanja ostaje avantura čije dimenzije mi još ne možemo ni izbliza predvidjeti, kao ni posljedice koje će izazvati na mnogim poljima, pa tako i onom religioznom. Zato „Humanae

vitae“ predstavlja jedan proročki iskorak koji potiče na ozbiljnost ophođenja s ljudskim životom, kako pri njegovu nastajanju i razvoju, tako i kada se bliži svom kraju.

Glazba i zvono za nov život

Zanimljiva je inicijativa jednoga grada po imenu Halle. U tom se gradu rodio veliki glazbenik Georg Friedrich Händel. Tamo je drastično opao broj stanovnika u nekoliko godina. Stanovnici su došli na zanimljivu ideju: svakoga dana, nakon što se prethodnoga dana u tom gradu rodilo jedno dijete, u 13 sati s gradskog zvonika odzvanjaju tonovi poznate arije „Halleluja“ iz Händelova oratorija „Messias“. Nakon toga zvono odzvoni jedan visoki C ton. To je znak da je stanovništvo poraslo za jednoga člana. Ova je praksa postala ljudima zanimljiva i omiljena. Tako je grad htio posvjedočiti svoje oduševljenje rođenjem nova života, ali i upozoriti građane kako će za sve njih biti pogubno ako se glazba i zvono prestanu oglašavati ili se budu sve rjeđe oglašavali. „Humanae vitae“ Pavla VI. nije namjeravala ljudima nametnuti dodatne terete. Samo je htjela potaknuti prijateljsko ozračje u odnosu na ljudski život. Za stvaranje takvoga ozračja često nisu potrebne velike znanstvene debate ili svakojaka istraživanja. Možda je dovoljno malo više spontanih jednostavnih inicijativa koje će svjedočiti kako je svaki život predragocjen da bi se njime manipuliralo ili ga obezvrijedivilo.

Drž'te lopova!

Izgleda da su se mnoge nesretne stvari poklopile i ispreplele unatrag oko 60 do 100 godina. Ondašnji se svijet naglo promijenio i svi su se počeli nadati apsolutnoj slobodi od svega i svačega, od svih ograničenja: socijalnih, ekonomskih, političkih i moralnih. Tražila se apsolutna sloboda. Lomila su se sve ograničenja: u glazbenom, filmskom i modnom svijetu u kojem je sve više bilo seksizma u izrazima, u odijevanju, na filmskom platnu... i ostalom. U takvom svijetu počelo se lomiti i drobiti i „krutost“ Crkve. Tražilo se i izvan nje i unutar nje da se prilagodi ovome svijetu u kome djeluje kao nekakav „dinosaurus“ ili, u najmanju ruku, kao slon. Te joj je izazove slao sam ovaj svijet, osobito svijet Amerike (u kojoj je bilo daleko teže održavati crkvenu disciplinu jer je ona multietična, multireligiozna i multikonfesionalna) pa zemlje Zapadne Europe kao Nizozemska, Njemačka.... Svatko si je uzimao pravo tumačiti opće stvari na svoj način i tako je razvodnjavao bit crkvenih i naravnih zakona i morala. Sve se stavljalo pod upitnik. Kvaziznanost i ezoterija (a popušta njihovoj agresivnoj kampanji i prava znanost) postavljaju nove paradigme (principle) i ruše stare te se mnogo toga okreće naglavačke. Uzdiže se idol seksualne revolucije i mnogi mu se euforično klanjaju. A onda se dogodio II. vatikanski sabor sa željom da se Crkva otvorí svijetu. To je kao posljedicu imalo da se svijet uvukao u nju. Mnogi su Sabor shvatili dobro i silno se trudili njegove poruke provesti i u teoriji i u praksi. Drugi su ga shvatili drugačije: „Sve se mijenja, došlo je novo doba, to je sada trend... hit... moda, to je znanstveno, napredno, svi tako rade, sloboda je, ostavimo se zaostalih, krutih tumačenja i ograničenja, sta-

roga, zaostalog morala, tumačimo stvari na moderniji način! I ne samo tumačimo, nego i prakticirajmo moderan pristup.“ I tako se pomalo popušталo do javnih i manje javnih, do skrivenih skandala (pa i u „katoličkoj tvrdavi“ Irskoj!). Pošli su oponašati javno i tajno one koji su imali uspjeha: pjevače, glumce. Mnoga zvana, i muška i ženska, „posvjetovnjačila“ su se. Mnogi su kandidati odstupili, a od onih koji su ostali, bilo ih je dosta koji su uz zdušnu pomoć svjetovnih medija i institucija vršili žestok pritisak tražeći „napredne“ promjene. U Crkvu su se uvukli „vuci u janjećoj koži“ (poslani od protivnika Crkve da ju iznutra razore, slično kao što su u komunističkim zemljama slali u sjemeništa i bogoslovije svoje mladiće s istim namjerama, samo ne na seksualnom području, već političkom!) i navukli naivce i labave u svoje redove. Kaže nadbiskup zadarski Puljić da su pedofili bolesne osobe, da je pedofilija bolest. Neki od tih bolesnika tako su dobro glumili da su uspjeli napredovati do samoga vrha hijerarhije. Tko im je to omogućio? Isti njihovi ljudi u Crkvi i oni „koji nisu znali čitati znakove vremena i nisu imali moć rasuđivanja“, a kad su se zapleli, više se nisu znali izvući i „gruda“ se svakim danom sve više povećavalu, do rasprsnuća. A onda su nastupili lovatori, koji su shvatili da se iz Crkve dâ izvući dobar novac. I izvukli su ga uime sučuti, uime pravde itd. Ali ja sada pitam: koliko je vrjednija čast, dostojanstvo i ostalo što je povrijeđeno kod osoba koje su svećenici pedofili iskoristili od časti (...) djece na Bahamima, u Indoneziji, Filipinima i na drugim egzotičnim destinacijama koju nemilice „troše“ bogataši iz Amerike, Europe...? Tko se brine za te bogataše, za njihove osobnosti (kao što se

brine za svećeničke)? Tko se brine za tu siromašnu djecu, tko njih štiti, tko će za njih izreći i moliti oprost? Nema novaca za to! Tko bi njih branio, ne bi dobio ni dolar po slučaju, ali bi najvjerojatnije dobio metak u glavu. Ipak, ima i hrabrih novinara, ali onda nisu hrabri njihovi gazde, pa se malo toga objavi, a i ovo malo dovoljno je (možda!) da se pokrenu sudski procesi, ali tko će? A naši informatori prepisuju sve (i smeće!) što nađu bilo gdje, a čime mogu oblatiti Crkvu jer ih ona, naravno, neće tužiti, pa tko bi se bojao i tko ne bi „zagrizao“ u taj kolač, kad ništa ne košta (nikakve opasnosti). Oni serviraju, osobito za blagdanе i druge značajne dane za Crkvu i narod, u svim mogućim oglašivačima svećeničke skandale, ali i one sadržaje koji mame ljude na blud, izazivaju požudu, nude „na tanjuru“ zabranjene sadržaje zajedno s vjerskim svetinjama.... i onda se licemjerno iščuđuju kad se dogode zla. Glas Koncila donosi riječi vojnoga ordinarija u Republici Hrvatskoj mons. Jure Bogdana: „Jer imam dojam da se društvo puno puta ponaša cinično. S jedne strane lopovi znaju vikati: ‘Držite lopova,’ (...) ovo što se u Crkvi događa, duboko vjerujem da nam se događa čišćenje. Bogu hvala da smo zauzeli takvo jasno i energično stajalište. Ali s druge strane, htio bih vidjeti isto takvo stajalište, zauzetost svih na svim razinama u našem društvu i posvuda u svijetu, u iskorjenjivanju tih zala. Nažalost, bojim se da nije tako, da se s tim zlom nad djecom ne obračunava energično na svim razinama društva.“

Hodočašće vjernika Porečkoga dekanata u Lurd

Od 8. do 13. listopada vjernici Porečkoga dekanata, njih 120, uz duhovnu pratinju svećenika, v.lč. mr. sc. Lina Zohila, v.lč. Ivana Princa, v.lč. Darka Zgrablića, mons. Marijana Kancijanića te dekana preč. mr. sc. Milana Zgrablića, hodočastili su u Lurd, jedno od najpoznatijih i najvećih marijanskih svetišta u cijelom svijetu. Krenuli su u ponedjeljak, 8. listopada, u ranim jutarnjim satima dvama autobusima, a najveći je broj hodočasnika je bio iz župe Poreč, potom slijede župe Gradina i Vrsar te Kaštela, Tar i Nova Vas. Prvo je stajalište bilo u Padovi, gdje je bila prilika za razgledati baziliku sv. Antuna Padovanskoga. U crkvi sv. Jurja u neposrednoj blizini Bazilike služena je sveta misa za hodočasnike koju je predvodio mons. Kancijanić. Doskora je opet valjalo krenuti put Genove, odnosno gradića Alassija, blizu talijansko-francuske granice, gdje su stigli u kasnim večernjim satima te ondje prenoćili. Drugi dan ujutro hodočasnici su krenuli put Lurdu, gdje su, uz kraća zaustavljanja, stigli u večernjim satima. Nakon večere u hotelu u Lurdru bila je prva prilika za posjet svetištu. Lurd je grad smješten u srcu Pirineja, u Biggorškom gorju. Vedutom grada dominira utvrda Chateau Fort, s koje se pruža lijep panoramski pogled na grad i Svetište. Cijeli kompleks Svetišta prostire se na 52 ha i broji 22 crkve i kapelice. Prvotno je svetište bila bazilika Bezgrješnoga začeća, građena između 1866. i 1871., odnosno gornja bazilika. Ispod Bazilike nalazi se kripta, uklesana u stijeni iznad Špilje ukazanja (Grotte de Massabielle). U Bazilici i u kripti pričvršćene su brojne zavjetne ploče. Ispod kripte nalazi se bazilika Gospe od Krunice, odnosno donja bazilika, u obliku grčkoga križa, dovršena 1899. godine. Posebno je velebna podzemna bazilika sv. Pija X., koja u svojih 12 000 m² može primiti gotovo 30 000 ljudi. Elipsastoga je oblika, sagrađena 1958., na stotu obljetnicu ukazanja. Krase ju brojni portreti svetaca i blaženika, među kojima i bl. Alojzija Stepinca Najmoder- nija građevina kompleksa jest crkva sv. Bernardice, podignuta 1988. godine. Drugoga dana boravka u Lurdru, s brojnim hodočascnicima različitih nacionalnosti, porečki su hodočasnici sudjelovali na međunarodnoj svetoj misi, koju je predvodio, uz brojne biskupe i svećenike, mons. Maurizio Malvestiti, biskup dijoceseze Lodi u sjevernoj Italiji. Uz latinski

jezik na kojem je pročitano Evangeliye te kanon (ovom je prilikom uzeta treća euharistijska molitva), čitanja i pjevanje bila su na različitim europskim jezicima. Nakon mise uslijedilo je pokorničko bogoslužje i prilika za svetu isповijed. Svakoga dana u 17 sati odvija se ondje euharistijska procesija, koja završava klanjanjem u bazilici sv. Pija X. Navečer, u 21 sat molitva je Krunice i procesija sa svijećama. Vjerovanje, Očenaš i tri Zdravomarije na nakanu Sv. Oca mole se na latinskom jeziku, potom razmatranja slijede na nekom od svjetskih jezika, zatim se Očenaš moli na latinskom jeziku dok Zdravomariju predmolitelji mole na nekom od svjetskih jezika. Većina hodočasnika iz Porečkoga dekanata tom je prigodom prvi put čula kako to zvuči na tajlandskom i hindskom jeziku, potom se Slava Ocu moli na latinskom jeziku. Sve je to vidljiv znak katoličke jedinstvenosti u različitosti. Nakon Krunice svi su okupljeni pozvani pružiti jedni drugima znak mira. Sljedeći su dan istarski hodočanici započeli misom u Špilji ukazanja, u 7,30 ujutro. Misu je predvodio preč. Milan Zgrablić, dekan Porečkoga dekanata, uz koncelebraciju ostalih svećenika. Na tom se mjestu svakodnevno održavaju mise, počevši od 6 ujutro do 11 navečer. Nakon mise uslijedilo je slobodno vrijeme za obavljanje privatnih pobožnosti i razgledavanje grada, odnosno mjesta povezanih sa sv.

Bernardicom Soubirous, kojoj se 1858. ukazala Gospa i objavila kao „Bezgrješno začeće“. U 16 sati uslijedio je Krizni put, a potom Euharistijska procesija te navečer molitva Krunice i procesija sa svijećama. U petak, posljednjega dana boravka u Lurdru, hodočasnici iz Istre imali su čast da, iako mala skupina, slave misu u bazilici Bezgrješnoga začeća. Euharistijsko je slavlje predvodio v.lč. Lino Zohil, župnik Gradine i Vrsara. U nadahnutoj propovijedi pozvao je sve hodočasnike da osvijeste blagodati koje im pruža ovo hodočašće. Valja napomenuti da je ministrant Luka Antičević, jedan on najmlađih sudionika hodočašća uz Nou i Anu, s izrazitim osjećajem poštovanja prema otajstvu Euharistije uzorno i pristalo obavljao ministrantsku službu. Nakon sv. mise uslijedio je povratak, kroz Provansu do Andore, te drugog dana ujutro put kuće. Za provedbu hodočašća ponajprije treba zahvaliti organizatorima, župnicima Porečkoga dekanata, na čelu s dekanom preč. Zgrablićem i v.lč. Zohilom, koji su se trudili da sve prođe po planu, bez ikakvih neugodnih iznenadenja, čime su pokazali izvrsne organizacijske sposobnosti. Posebno vidljiv i vrijedan plod ovoga hodočašća jest zajedništvo među hodočascnicima. Svatko se kući vratio s osobnim dojmovima i iskustvom Lurda, a dug put kući pružio je priliku da se ti dojmovi međusobno razmijene. (Marino Martinčević)

Obilježena 20. obljetnica Udruge sv. Vinka Paulskoga u Labinu

Oobilježavanje 20. obljetnice Udruge sv. Vinka Paulskoga Konferencije Gospe Karmelske u Labinu započelo je u srijedu, 26. rujna predstavljanjem knjige „Zbog tvoje ljubavi“. Predstavljanje je ove knjige vodio prof. Danijel Mohorović, a u programu su nastupali Siniša Novak, Goran Sajina i Danijel Načinović. Same su se članice osvrnule i upoznale nas s nastankom ideje za knjigu i o grafičkoj pripremi i obradi govorio je David Ivić. Udruga je izdavanjem ove knjige željela predstaviti svoj dugogodišnji rad te prije svega zahvaliti svim onim dragim ljudima koji su od samih početaka bili zasluzni za njen rad. To je ponajprije vlč. Vilim Grbac, koji je bio osnivač ove konferencije 1998. g., njen prvi duhovnik, a nakon njega rad nastavlja vlč. Željko Zec, koji je preuzeo

župe Gornji Labin i Podlabin. Budući da Udruga djeluje na području grada Labina, u vrijeme kada se župe odvajaju, rad se Udruge nastavlja s vlč. Milivojem Korenom koji postaje duhovnik, kao i s vlč. Blažom Bošnjakovićem, koji ustupa prostorije župe Podlabin za potrebe Udruge. Sadašnji je duhovni pratitelj Udruge vlč. Mirko Vukšić, koji spremno prihvata tu zadaću. U ovih su se 20 god. na čelu Udruge izmijenile 4 predsjednice, počevši od Alis Sajina, nakon nje dolazi Nada Lončarević pa Vesna Franković te današnja aktualna predsjednica Emila Radeljević. Predstavljanje je knjige završilo darivanjem ove knjige zaslужnim donatorima te domjenkom za sve prisutne. Sljedećeg dana, na blagdan sv. Vinka Paulskoga, slavila se svečana sv. misa koju je predvodio vlč. Željko Zec,

u koncelebraciji više svećenika, u punoj crkvi Gospe Fatimske u Labinu. Vjernici su svojim dolaskom potvrdili kako podržavaju rad Udruge sv. Vinka Paulskog i kako je ona postala prepoznatljiv znak pomaganja ljudima u potrebi, bez obzira na vjeroispovijest. Njezina je uloga u životu Crkve na Labinštini od velikoga značaja jer razvija one prave temeljne kršćanske vrednote i Isusove riječi provodi u djelu: „Bijah gol, obukoste me; bijah gladan, nahraniste me...!“ Daj nam, Bože, što više takvih udruga i što više mladih članova koji će nastaviti svjedočiti bratsku ljubav pomaganjem najpotrebitijima. Neka nas u toj namjeri potaknu i riječi sv. Vinka Paulskoga: *Gospodine, oslobođi me sebičnosti, da Ti mogu služiti, da Te mogu ljubiti, da Te mogu osjetiti, u svakom bratu koga susretنم.* Tako neka bude! (L.B.)

Žminj svečano proslavio Sv. Mihovila

U Žminju, župi Pazinskoga dekanata, u subotu, 29. rujna 2018. svečano je proslavljen blagdan sv. arkanđela Gabriela i Rafaela, a osobito tamošnjega župnog zaštitnika sv. Mihovila. U ispunjenoj župnoj crkvi misno je slavlje predvodio preč. Mladen Matika, dekan Pazinskoga dekanata, uz koncelebraciju svećenika rodom iz te župe, susjednih župnika te drugih svećenika iz raznih dijelova Biskupije.

Naime, u toj je župi tradicija da svake godine na blagdan župnoga patrona središnje svečano misno slavlje predvodi jedan od svećenika rodom iz Žminja te se u tome redovito izmjenjuju. Ove je godine među dvadesetak nazočnih misnika bio i generalni vikar Biskupije mons. Vilim Grbac. Uvodni pozdrav izrekao je župnik, vlč. Jordan Rovis. Toj su misi tradicionalno nazočili predstavnici Općine i mjesnih institucija: općinski načelnik Željko Plavčić sa suradnicima, ravnateljica mjesne osnovne škole Miranda Damijanić Roce i ravnateljica dječjega vrtića Nevija Jendrejić. Na tu su se proslavu zaštitnika policije odazvali i načelnici policijskih postaja iz okolnih gradova: načelnik Policijske postaje Rovinj Branko Ivan Bestulić, načelnik Policijske postaje Pazin Valter Opašić te predstavnici Policijske uprave istarske iz Pule. Evandželje je čitao preč. Željko Zec, ravnatelj dijecezanskoga Caritasa. Preč. Matika u prigodnoj je homiliji istaknuo kako nam lik sv. Mihovila priziva u svijest ono od čega se sastoji duhovni život svakoga kršćanina, a to je duhovna borba. Propovjednik je podsjetio kako je đavao iskušao Isusa u pustinji na početku njegova javnoga djelovanja. Isus je tada jasno odbio pogrešne slike o Mesiji. Središnja se napast za čovjeka sastoji u tome da se Boga upotrijebi za vlastite svrhe, dajući veću važnost uspjehu i materijalnim dobrima. Napasnik je vrlo lukav, ne potiče izravno na zlo nego na lažno dobro, odnosno da se povjeruje kako Bog postaje nevažan, a u konačnici da se na njega više ne računa. Ta epizoda iz Isusova života potiče i nas da se zapitamo želimo li u životu slijediti vlastiti interes ili pravo dobro. O tome nam govore i mnogi sveti ljudi koji su u svojim duhovnim borbama izvojevali pobjedu u napastima đavolskim, istaknuo je propovjednik te citirao zapis svetoga zaštitnika

svećenika Ivana Marije Vianneya, koji je poznat po duhovnoj borbi. Citirao je potom i jednu manje poznatu sveticu, sv. Katarinu Bolonjsku, koja je u svojim zapisima ostavila zapisano promišljanje o 7 oružja u borbi protiv zla. Ona je zapisala: brižno nastojati uvijek činiti dobro; vjerovati da sami nećemo moći nikada učiniti nešto doista dobro; uzdati se u Boga i, zbog njegove ljubavi, nikada se ne bojati borbe protiv zla, bilo u svijetu, bilo u nama samima; često razmišljati o događajima i riječima iz Isusova života, nadasve o njegovoj muci i smrti; spominjati se da moramo umrijeti; neprestano imati na umu rajska dobra te poznavati Sveti pismo i nositi ga uvijek u srcu kako bi ono usmjeravalo sve misli i sva djela. Unatoč tome što nas mnoga stoljeća dijele od nje, ona je ipak vrlo suvremena i progovara našem životu, naglasio je propovjednik.

Bog nas kušnjama čisti, lijeći i budi iznutra

Vlč. Matika je, pokazujući na oltarnu palu koja prikazuje sv. Mihovila, istaknuo da ova slika prikazuje nutarnju borbu svakoga od nas. Danas neka svatko pogleda sebe, priznajmo, najteže je sebe pobijediti. Najteže je sebi postaviti dijagnozu, a drugome znamo i dijagnozu i lijek. Svatko zna koliko je poraza i koliko

pobjeda bilo u tim nutarnjim borbama, a veličina svakoga od nas bit će ako Gospodinu priznamo svoj poraz, to jest grijeh. Zato možemo reći da su kušnje i svojevrsna terapija. Ako se prihvate s milošću Božjom, velike su milosti. Ništa nas ne može izlječiti iznutra kao kušnja jer ona čisti i razbija onaj kamen koji je stvorio grijeh. Kušnja dovodi u kruz sve što smo sagradili na pijesku, na svojoj sebičnosti, na svojoj samodopadnosti. Bog nas kušnjama čisti, lijeći i budi iznutra. Tada se u nama može probuditi toliko jak život da se na kraju ne bojimo ni smrti jer snaga Božja prolazi kroz nas i mi, ostajući vjerni Bogu, čvrsto napredujemo u novosti života. Svetost je najljepše lice Crkve, citirao je nadalje propovjednik papu Franju te istaknuo kako Papa potiče na moćno oružje duhovnoga života, a to je živjeti u svetosti. Svi smo pozvani biti sveti, živjeti svjedočanstvo svetosti u svakidašnjim poslovima i uobičajenim svagdašnjim okolnostima, naglasio je vlč. Matika te nastavio citat: „...budi svet boreći se za opće dobro i odreci se osobnih interesa.“ Nemojmo se bojati upustiti u borbu protiv zla, no važno je da to činimo s Kristom, zaključio je propovjednik. Misno slavlje glazbeno je popratio Župni zbor sv. Mihovila, otpjevavši pojedine dijelove liturgijskoga slavlja iz glagoljaške mise. (G. Krizman, Tiskovni ured PPB)

Predstavljena monografija „Žminjske kapelice“

donosi precizan i sustavan prikaz sveukupno 118 kapelica, koliko ih se nalazi na području te župe, od najstarije koja datira iz davne 1734. godine pa sve do onih izgrađenih u ovoj godini. Ta impresivna brojka, kao i velika pozornost koja se pridaje uređenju, održavanju i izgradnji novih kapelica, daju toj istarskoj župi prepoznatljivost po njegovovanju tih posebnih svjedoka vjere u ruralnom okruženju. Osim lijepih fotografija i detaljnijih opisa lokacije, datacije, materijala izrade i drugih generalija, autorica je obišla mnoštvo kazivača te je za svaku kapelicu otkrila i zapisala neku zanimljivost, o nakani ili motivu izgradnje, o molitvama koje su se kod nje molile ili neki drugi važan podatak.

Kapelice su znak vjere, hrabrosti, pouzdanja u Boga i zahvalnosti

Glavni predstavljač, mons. Vilim Grbac, na početku je svoga obraćanja istaknuo činjenicu kako su predstavljanja knjiga u Žminju uvijek poseban događaj. Rekao je da iz kapelica iščitavamo kako mnogo o vremenu i ljudima koji su ih gradili, tē su kapelice znak vjere, hrabrosti, pouzdanja u Boga i zahvalnosti u, često, vrlo teškim životnim okolnostima. On se posebno osvrnuo na pojam pučke pobožnosti i na njezin značaj u očuvanju i prenošenju vjere. Ove kapelice nisu izgrađene radi umjetničke vrijednosti, one su smještene upravo ondje gdje trebaju biti, gdje su ljudi koji

su ih podigli trebali njihovu prisutnost, one su poziv na molitvu, podsjetnik na vjeru koja obuhvaća i prožima sav ljudski život. Iako se često moglo, i može čuti da je vjera privatna stvar, da su apostoli tako mislili, nikada ne bi sa svojom navjestiteljskom ulogom izšli u javnost, rekao je mons. Grbac. Jednako su tako i ove kapelice građene ne na skrovitim mjestima, nego u javnosti, na raskrižju putova, one su bile javni dokaz vjere. Kapelice prate razne životne situacije, pa i one najteže: rat, bolesti i obiteljske tragedije, ali u njima nema osude, one su tim ljudima koji su ih izgradili bile znak vjere koja hrabri, tješi i lijeći. Mnoge su podignute iz zahvale prema Bogu, znak je to da nema pravoga kršćanskog života bez zahvalnosti. Dobro je stoga prisjetiti se i, osobito u današnjem vremenu kada se toliko naglašava kultura prava, a zanemaruje zahvalnost, današnjim mladim generacijama posvjestiti da nije sve što imaju palo s neba, da se za nešto treba potruditi, istaknuo je mons. Grbac. Te su kapelice i znak hrabrosti, rekao je predstavljač, jer je svakako bilo hrabro u vrijeme fašizma na kapelice staviti natpis „Hvaljen Isus i Marija“, napisan hrvatskim jezikom, ili uopće izgraditi kapelicu u vrijeme komunizma, kada je to bilo zabranjeno. Mnoge su podignute i u 21. stoljeću – i to je hrabrost – danas u svome dvorištu podići kapelicu koja govoriti „ovdje žive kršćani“, u vremenu kada to predstavlja opasnost da vlasnici budu ismijani i proglašeni na-

Monografija „Žminjske kapelice, tihe čuvarice pučke pobožnosti“, autorice Nele Peteh, predstavljena je u nedjelju, 30. rujna 2018. godine, dan nakon proslave župnoga patrona i Dana Općine, u posve ispunjenoj žminjskoj župnoj crkvi sv. Mihovila.

Tijekom predstavljanja, koje je moderirala glavna urednica knjige Nada Galant, o knjizi su govorili: glavni predstavljač mons. Vilim Grbac, generalni vikar Biskupije, tehnički urednik David Ivić te ime nakladnika, Župe sv. Mihovila, župnik Jordan Rovis. Knjiga

zadnima. Ova je monografija vrijedna jer govori o vjeri nekad i danas, istaknuo je predstavljajući. Posebno se osvrnuo na brojne kapelice posvećene Majci Božjoj, podsjetio je na događaj u Kani Galilejskoj, kada je Blažena Djevica Marija primijetila potrebu ljudi u nevolji, usrdno i ustrajno obratila se Isusu te je potreba uslišana; ljudi su njoj posvećivali kapelice s vjerom da će i za njih tako posredovati kod Isusa u njihovim potrebama. Posvećujući joj kapelice, ljudi odaju da im je ona uzor u životnom stavu: učinimo sve što možemo, a ostalo s povjerenjem prepustimo Bogu; pravilan je to, zreo kršćanski životni stav. Mons. Grbac posebno je istaknuo i kvalitetne fotografije koje krase ovu monografiju. Zaključno je izrazio nadu da će objavljivanje ove monografije potaknuti i druge župe da na isti način obnovе, istaknu i valoriziraju kapelice na svome području.

Poticaj na molitvu koja je današnjem svijetu nasušno potrebna

Autorica, Nela Peteh, u svome je obraćanju o kapelicama istaknula kako je ideju o bavljenju kapelicama dobila još tijekom terenske nastave s učenicama u područnoj žminjskoj školi u Sv. Mateju – Ceru i Sv. Petru u Šumi, a učvrstila ju je inicijativa žminjskoga župnika „Uredimo svoje kapelice“. Projekt monografije trajao je tri godine, otkad je o Miholji 2015. PPT prezentacijom predstavila fotografije kapelica, kojih je tada bilo manje nego danas. Peteh je istaknula kako je rad na toj monografiji za nju bio obogaćujući na više razina: spoznajnoj, društvenoj i duhovnoj. Poteškoće su bile prilika za rast u molitvi i predanju. A kapelice su prije svega upravo to: poticaj na molitvu koja je današnjem svijetu nasušno potrebna. Obnoviti se u molitvi znači obnoviti sve vidove svoga života, po njoj Bog slobodno ulazi u naš život, u njemu djeluje, čini čudesa u svojoj milosti. Samo dodir s Nebom može iscijeliti nas i našu zemlju. Zato možemo reći: tko moli, ima sve. Dao Bog da nam upravo naše brojne kapelice, kao tihe čavarice duhovnosti i temeljnih istina, pa bilo i preko ove knjige, budu pomoći i poticaj za istinski život u susretu s Bogom. Neka nam u tome pomogne i moćni zagovor našega zaštitnika sv. Mihovila, zaključila je autorica. Kratki osobni osrvt na knjigu, osobito na njezine tehničke aspekte, izrekao je grafički urednik David Ivić, koji se ujedno osvrnuo i na likovne aspekte i reljefna rješenja kapelica, naglasivši kako su u pojedinim slučajevima kapelice bile mnogo dojmljivije prije uređivanja i restauracije. On je također spomenuo i velik broj duhovnih zvanja koje je dala žminjska župa što također mnogo govori o odnosu prema vjeri i identitetu kojim odiše taj kraj.

On je svoje obraćanje zaključio pročitavši nekoliko citata kazivača.

118 kapelica u tekstu i slici

Književnu je večer glazbeno oplemenila sopranistica Marija Kuhar Šoša, uz klavirsku pratnju supruga Marija Šoše, te Župni zbor sv. Mihovila pod ravnateljem Aleksandre Orbanić. Učenice žminjske osnovne škole Rebeka Orbanić i Ana Peteh pročitale su dijalektalne molitve koje je autorica knjige zapisala kod kazivača: „Ja se križan“, „Andel Buojži“ i „Sveti Petar grie va raj“, a učenik Pazinskoga kolegija-klasične gimnazije Danijel Unukić pročitao je stihove pod naslovom „Kapelice čitat“, koje je kapelicama posvetila Nela Peteh i koji se nalaze na prednjem preklopniku korica knjige. U knjizi, nakon „Riječi župnika“, vlč. Jordana Rovisa, uvodnu je riječ dala autorica. Slijedi osrvt prof. dr. sc. Mate Križmana koji je svoj tekst naslovio „Nešto napomena o postanju riječi kapelica“. Prikaz na temu „Kapelice i pučka pobožnost“ napisao je vlč. Josip Peteh, autoričin brat. Doc. dr. sc. Elvis Orbanić svoj je povjesni osrvt na te čavarice pučke pobožnosti naslovio „Žminjske kapelice: jedan odraz povijesti pobožnosti“. Posljednji je stručni osrvt u knjizi napisala povjesničarka umjetnosti Marija Ivetić. Ona je svoj članak naslovila jednostavno: „Žminjska spomenuća“. Knjiga osim detaljnoga prikaza svih 118 kapelica donosi tekstualni i slikovni prikaz Kalvarije koja se nalazi na sjeverozapadnom prilazu Žminju, Križnoga puta u selu Pamići, a knjiga je zaključno obogaćena i kratkim sažetcima teme knjige na njemačkom, engleskom i talijanskom jeziku. Na početku Kataloga žminjskih znamenja nalazi se topografska karta na kojoj su označene lokacije svih objekata evidentiranih u knjizi. Nakladnici su monografije Župa sv. Mihovila iz Žminja i nakladnička kuća „Josip Turčinović“

iz Pazina. Autorica je u svome obraćanju istaknula zanimljivost kako je upravo na dan predstavljanja, 30. rujna, prije 85 godina rođen istarski svećenik, Supetarac Josip Turčinović, teolog izoštrena osjećaja za povijest vjere i kulture na ovim prostorima, velik intelektualac čija duhovna veličina prelazi stoljeća, a koji je dobar dio svoga životnog vijeka uložio upravo u izdavaštvo. I dok dajemo hvalu Bogu za velikane poput Turčinovića, koji su svojim djelovanjem obilježili turbulentna vremena XX. stoljeća, kapelice nam svojim postojanjem govore o drugim, hrabrim, često gotovo anonimnim svjedocima vjere iz nekih još davnijih vremena. Stoga ne možemo ne uputiti zahvalu Svevišnjemu za postojanje one osobe čijom marljivošću i izvrsnošću odiše svaka stranica ove knjige: autorica ove knjige predstavnik je onog najboljeg što nove generacije, nastavljajući tragom slavne povijesti, donose kao zalog za nadolazeća vremena dajući tako opravdane razloge optimističnim očekivanjima neke ipak bolje budućnosti. (G. Krizman)

Osvrt: Međunarodni skup o rimskim brevijarima od 13. stoljeća do Tridentskoga sabora

Od 5. do 7. listopada u pazinskom državnom arhivu održan je međunarodni znanstveni skup pod nazivom „Rimski brevijari od 13. stoljeća do Tridentskoga sabora: jezik, pismo, tekst, slika, funkcija, ustroj.“

Skup se pod pokroviteljstvom Predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović održao u organizaciji Znanstvenoga centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo, Staroslavenskoga instituta, Državnoga arhiva u Pazinu, Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Udruženja crkvenih arhivista iz Rima. Otvorenju skupa nazočili su porečki i pulski ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša, pazinski dekan i župnik preč. Mladen Matika, pročelnik Odjela za kulturu Istarske županije Vladimir Torbica, zamjenica gradonačelnika Grada Pazina Mirjana Galant te predstavnici sveučilišta i strukovnih instituta s cijelog nacionalnog područja. Uime predsjednice Republike Hrvatske skup je otvorio akademik Josip Bratulić koji je u svome obraćanju o brevijarima posebno istaknuo da „takve knjige kao što su brevijari najprije podučavaju, nakon toga nekad i zabavljaju, ali Biblija prvenstveno, a brevijari isto tako, imaju jednu treću dimenziju, a to je naslijedovanje, naslijedovati ono što je dobro, što je lijepo i što je potrebno na neki način usvojiti kao svoju drugu ljudsku narav, tome služi brevijar.“

Dobrodošlicu okupljenima na otvorenju skupa izrekao je doc. dr. sc. Elvis Orbanić, ravnatelj Državnoga arhiva u Pazinu, koji je istaknuo kako se tim skupom želi valorizirati srednjovjekovna glagolska i latinička kulturna baština što se ujedno uklapa i u obilježavanje 60. obljetnice od utemeljenja Državnoga arhiva u Pazinu. Okupljenima se potom pozdravno obratila dr. sc. Vida Vukoja, ravnateljica Staroslavenskoga instituta. Ona je istaknula kako će multidisciplinarni i interdisciplinarni pristup radova toga skupa razotkriti raznolike vidove pristupa rimskome brevijaru, jednoj od dviju temeljnih knjiga zapadnoga kršćanstva. Uime Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu okupljenima se obratio fra Ante Crnčević. On je istaknuo kako svi pojmovi iz podnaslova skupa, jezik,

pismo, tekst, slika, funkcija, ustroj, kao područja istraživanja nalaze poveznicu u pojmu – riječ, *verbum*, što je temeljni ustrojeni element liturgije časova, brevijara.

Prof. dr. sc. Milan Mihaljević, voditelj Znanstvenoga centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo, istaknuo je kako su brevijari iznimno važni spomenici, to nisu samo molitvene i liturgijske knjige iz koje su popovi glagoljaši, bilo u samostanima ili ruralnim kaptolima, molili svoje dnevne službe, brevijar je važan spomenik i jezične povijesti i umjetnosti. Prvo uvodno izlaganje, pod naslovom „Sanctoral u povjesnom razvoju latinskoga i hrvatskog glagoljskog brevijara“, izrekla je akademkinja Ivanka Petrović. Drugo uvodno izlaganje, „Povijesni kontekst Berma (srednji i rani novi vijek): izvori, historiografija interpretacija“, izrekli su povjesničari doc. dr. sc. Orbanić i doc. dr. sc. Tomislav Galović. Nakon uvodnih izlaganja održano je redstavljanje faksimila i transliteracije Drugoga beramskog brevijara, iz XV. stoljeća, točnije njegova prvoga dijela, temporala. O izdanju su govorili dr. sc. Milan Mihaljević, doc. dr. sc. Tanja Kuštović, dr. sc. Vesna Badurina Stipčević i dr. sc. Ana Šimić.

Tijekom dvaju radnih dana u 40 izlaganja svoja je najnovija istraživačka dostignuća na tu temu znanstvenoj javnosti predstavilo 45 sudionika: eminentni povjesničari, jezikoslovci, teolozi, litugičari te povjesničari umjetnosti iz petnaestak renomiranih svjetskih sveučilišta i srodnih institucija predstavili su rezultate svoga rada čime su dodali elemente nemjerljive važnosti istraživa-

nju srednjovjekovnih brevijara, koji su dosad relativno malo proučavani, a izvor su, kako se vidjelo, značajnoga bogatstva povijesnih spoznaja. Predavači su svoj rad predstavili pod mnogim zanimljivim naslovima: „Pogled u sadržaj hrvatskoglagoljskih brevijara – kriteriji za liturgijsko istraživanje i pridavanje liturgijskoga nazivlja“, „Liturgija časova i kršćansko poimanje vremena u kontekstu benediktinske duhovnosti i Pravila“, „Nova duhovna i pastoralna usmjerena Franjevačkoga reda u odnosu na formiranje brevijara“, „Psalamsko Trojstvo“ – teološki razvoj sadržaja od psaltirske ilustracije do trinitarnoga ikonografskoga tipa“, „Teološko-alegorijsko tumačenje noćne službe oficija u liturgijskoj eksponiciji Guilielmusa Durandusa (1230. – 1296.) s naglaskom na antifone i psalmodiju“, „Kardinal Francisco de Quiñones i razvoj Časoslova. Predtridentska obnoviteljska nastojanja“, „Dva fragmenta glagoljskoga homilijara iz Berma, danas u Ljubljani“, „Tiskani časoslovi Andrije Paltašića i Dobrića Dobrićevića“, „Faksimilna (fototipska) izdanja glagoljskih brevijara iz 15. stoljeća“, „Breviarium secundum consuetudinem Aquilegensem ac Tergestinam Ecclesiam“, „Brevijar iz Trogira – Kodeks KAS 463. Povijesno liturgijska impostacija“, „The Breviary Vita of Pope Clement I“, „Grgur Veliki u Njemačko-rimskom brevijaru (1518.) i Raju duše (1560.) koje su dali tiskati Frankapani Modruški i Ozaljski“, „Služba u čast sv. Thomasu Becketu u hrvatskoglagoljskim brevijarima“.

„O Drugom beramskom brevijaru i glagoljaškoj čitateljskoj zajednici“,

„Apokrifni tekstovi u hrvatskoglagoljskim brevijarima”, „Beramska martinska tradicija: od predaje do beramskoga glagoljskoga brevijara”, „Prva knjiga o kraljevima u hrvatskoglagoljskom brevijaru”, „Na vzdviženje svetoga Križa u hrvatskoglagoljskim brevijarima”, „Prijevod uraškoga glagoljskoga Novoga testamenta i mogući utjecaji jezika istarskih crkvenoslavenskih kodeksa (na primjeru Drugoga bermaskoga brevijara)”, „Jezične značajke prvoga dijela Drugoga beramskoga brevijara s gledišta povjesne dijalektologije”, „Jednostavni glagolski oblici u temporalu Drugoga beramskoga brevijara”, „Moravizmi u Drugom beramskom (ljubljanskem) brevijaru”, „Leksik Komunala Drugoga novljanskoga brevijara iz 1495.”, „Služba u čast sv. Barbare u hrvatskoglagoljskim brevijarima”, „Novootkriveni odlomci glagoljskog rukopisnog brevijara iz 15. stoljeća”, „Novootkriveni pergamentni dvolist Riječkoga hrvatskoglagoljskoga homilijara FgCap VlaThem iz XIII. stoljeća” te „Povijesni izvori o rukopisnim glagoljskim brevijarima zadarskoga područja i model njihova opisa u digitalnom okruženju” samo su neki od naslova koji su obilježili drugi dan znanstvenoga skupa. Skup je završio u nedjelju, 7. listopada misom na staroslavenskom jeziku u pazinskoj župnoj crkvi sv. Nikole biskupa. Propovijedao je prof. dr. sc. Ivan Bodrožić. Misu posve na staroslavenskom jeziku, predvodio je vlč. Silvio Košćak, a na drevnom su izričaju bila i sva čitanja. Misno slavlje pjevanjem na staroslavenskom veličanstveno je uljepšao Župni zbor sv. Mihovila iz Žminja, pod maestralnim ravnjanjem dirigentice Aleksandre Orbanić. (G. Krizman)

Staroslavenskom misom zaključen skup o srednjovjekovnim brevijarima

U nedjelju, 7. listopada 2018. godine u pazinskoj župnoj crkvi sv. Nikole, biskupa, održano je svečano misno slavlje na staroslavenskom jeziku čime je ujedno završen i međunarodni znanstveni skup pod nazivom „Rimski brevijari od 13. stoljeća do Tridentskoga sabora: jezik, pismo, tekst, slika, funkcija, ustroj”, koji je započeo u pazinskom Državnom arhivu u petak, 5. listopada.

Tijekom dvaju radnih dana u 40 izlaganja svoja je najnovija istraživačka dostignuća znanstvenoj javnosti predstavilo 45 sudionika: eminentni povjesničari, jezikoslovci, liturgičari te povjesničari umjetnosti iz petnaestak renomiranih svjetskih sveučilišta i srodnih institucija. Predstavili su rezultate svoga rada, čime su dodali elemente nemjerljive važnosti istraživanju srednjovjekovnih brevijara, koji su dosad relativno malo proučavani, a izvor su, kako se vidjelo, značajnoga bogatstva povijesnih spoznaja. Nakon uvodnoga pozdrava pazinskoga dekana, ujedno i župnika domaćina preč. Mladena Matike, euharistijsko slavlje 27. nedjelje kroz godinu na staroslavenskom jeziku predvodio je vlč. Silvio Košćak s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Sva su čitanja bila na staroslavenskom jeziku, a predslavitelj je, također na staroslavenskom jeziku, svečano otpjevao ulomak Evanđelja po Marku. Prigodnu homiliju izrekao je vlč. dr. sc. Ivan Bodrožić. Komentirajući dnevni ulomak

iz Evanđelja po Marku o nerazrješivosti i svetosti braka, propovjednik je istaknuo kako farizeji postavljaju Isusu provokativno pitanje želeći ga uhvatiti u raskoraku pravorijeka. No, on odgovara protupitanjem te im tako ukazuje da i oni, postavljajući njemu taj upit o opravdanosti otpuštanja žene, priznaju i podrazumijevaju da pitanje braka nije samo ljudska stvar nego i božanska. Obrazlažući pitanje braka, odnosa između muškarca i žene, Isus ga vraća na početni položaj, o braku treba govoriti u perspektivi Božjega plana, istaknuo je propovjednik. Bog je za sjedinjenje bračnih supružnika zamislio ljubav obilježenu međusobnim pomaganjem, potpunim predanjem, davanjem sebe i međusobnim upotpunjavanjem. On je za brak zamislio Ljubav kakva je on sam, naglasio je dr. Bodrožić. Bračna, obiteljska zajednica posuda je u koju se izlijeva Božje obilje. Ako ta posuda postane krhka, lomljiva, pogrešno je odobravati njezino uništenje, razdvajanje supružnika; potrebno je nastojati ju zacijeliti, vratiti zajedništvo na početni položaj, sukladno Božjem planu, istaknuo je propovjednik. Tako treba postupiti u svim problemima u braku, uvijek si nastojeći posvijestiti da je to sukladno Božjem planu na kojemu smo pozvani surađivati. Dopustimo sebi da budemo ne samo dokoni slušatelji nego i izvršitelji Božje Riječi, zaključio je propovjednik. Misno je slavlje pjevanjem na staroslavenskom jeziku veličanstveno uljepšao Župni zbor sv. Mihovila iz Žminja. (G. Krizman)

„Zlatni jubilej djelotvorne ljubavi“

Proslavljena je 50. obljetnica dolaska sestara milosrdnica u Župu sv. Pavla u Puli.

Biskup Kutleša, govoreći o revoluciji djelotvorne ljubavi koju je pokrenuo sv. Vinko, istaknuo je „da su današnje društvo i ekonomija usmjerena na drugoga, bližnjega, vjerojatno bi mnogi problemi bili riješeni. Da je politika usmjerena na dobro drugoga čovjeka, a ne na dobro onoga koji je vodi, vjerojatno ne bismo imali nikakvih problema. I u Crkvi, da je malo više svetosti i usmjerenoosti prema drugima, ne bi bilo toliko problema. Sveti Vinko Paulski znao je to i živio je onako kako traži Isus Krist, on je išao vršiti volju Božju, a nije težio užitcima.“

PULA U nedjelju, 23. rujna 2018. svečanom misom poldanicom, koju je predvodio porečki i pulski ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša, proslavljena je 50. obljetnica djelovanja sestara milosrdnica u pulskoj Župi sv. Pavla, q ujedno i blagdan sv. Vinka Paulskoga, njihovog utemeljitelja. Osim župnika domaćina i pulskog dekana preč. Milana Mužine,

u koncelebraciji su bili preč. Piergiorgio de Angelis, rektor pulskoga Biskupijskog misijskog sjemeništa „Redemptoris Mater“, rektor sarajevskoga sjemeništa „Redemptoris Mater“ preč. Michele Capasso, ravnatelj Pazinskoškoga kolegija-klasične gimnazije preč. Alejandro Castillo Jiménez te dvadesetak svećenika iz raznih krajeva. Koncelebrirao je i vlč. Mario Čosić, rektor gimnazije u Sarajevu, koji je u toj župi boravio kao dijete s obitelji u vrijeme Domovinskog rata. Uvodne pozdrave uime sestara izrekla je Gordana Jeromela Kaić. Proslavlji je, uz mnoge sestre milosrdnice iz raznih zajednica, naznačila s. Miroslava Bradica, časna majka sestara milosrdnica iz Zagreba, i s. Ana Marija Rakocija, provincijalna poglavarica Provincije „Majke Dobroga Savjeta“ iz Rijeke. Ovom su se prigodom okupili i članovi svih istarskih konferencija Udruge sv. Vinka Paulskoga te Vinkovske mladeži. Misi su naznačile i redovnice drugih redova i zajednica koje djeluju na području Porečke i Pulsko biskupije. Svečanosti je naznačila ravnateljica Opće bolnice Pula, doc. dr. sc. Irena Hršić te pročelnica Odjela interne medicine Daniela Fabris-Vitković, dr. med. Prve su sestre u tu novoosnovanu župu stigle 28. prosinca 1968. na poziv tadašnjega župnika Lucijana Ferenčića. Bile su to s.

Beata Kuzma i s. Marija Paulina Samardić. Brinule su se za katehizaciju djece, uređivanje kapele i crkvenoga rublja te su brinule o župnikovu kućanstvu.

Sestre su najprije živjele u župnoj kući, no nedugo zatim dobile su kuću nedaleko crkve gdje je kasnije osnovan samostan. Ovom su proslavom ujedno sadašnje redovnice u samostanu, s. Lidija Turković i s. Milena Kramar, proslavile 40 godina života i djelovanja u Puli. Cijeli su radni vijek provele radeći u pulskoj Općoj bolnici. Osim njih, dio je te zajednice i s. Mirta Vugdelija. Biskup Kutleša u prigodnoj je homiliji, govoreći o sv. Vinku, istaknuo kako je on, dolazeći iz pomalo svjetovnoga razmišljanja, shvatio bit svećeništva i milosrđa upravo u doticaju sa siromasima. Isus nas potiče da svoje zemaljske ambicije usmjerimo na što djelotvornije služenje drugima. Propovjednik je, govoreći o revoluciji djelotvorne ljubavi koju je pokrenuo sv. Vinko, istaknuo „da su današnje društvo i ekonomija usmjereni na drugoga, bližnjega, vjerojatno bi mnogi problemi bili riješeni. Da je politika usmjerena na dobro drugoga čovjeka, a ne na dobro onoga koji je vodi, vjerojatno ne bismo imali nikakvih problema. I u Crkvi, da je malo više svetosti i usmjerenoosti prema drugima, ne bi bilo toliko problema.

Sveti Vinko Paulski znao je to i živio je onako kako traži Isus Krist, on je išao vršiti volju Božju, a nije težio užitcima.“ Mons. Kutleša istaknuo je poruku djeteta kojega nam Isus stavlja kao uzor: potreбno je, upravo kao je to sv. Vinko činio, imati poniznost djeteta te s potpunim pouzdanjem u Boga prihvati našu potpunu ovisnost o njemu. Trebamo, poput sv. Vinka, tražiti načine kako pomoći drugima, a ne načine kako da drugi nama budu na korist. Isus nam danas, preko sv. Vinka, poručuje da tražimo ljudе kojima ћemo mi biti od koristi, upravo kako je to misija ovih sestara koje već pedeset godina djeluju u ovoј župi, rekao je biskup. I mi se trebamo okaniti neurednih želja i trebamo tražiti volju Božju. Biskup je na kraju sve okupljene pozvao na molitvu za tu redovničku zajednicu, da im Bog dâ zvanja, da mogu što više napredovati i što više slijediti sv. Vinka, da budu što vjernije svojoj karizmi, da ga slijede, da budu one koje će tražiti druge ljudе kojima treba pomoć, a ne da bi njima ljudi služili, zaključio je mons. Kutleša. Na kraju misnog slavlja prikaz povijesti dolaska i djelovanja sestara milosrdnica u Puli izrekla je s. Veronika Mila Popić. Ona je podsjetila da je u vrijeme kada su sestre došle u Župu sv. Pavla, Provincija Majke Dobroga Savjeta imala 171 članicu, a Istra je bilo glavno područje njihova djelovanja. Prije završnoga blagoslova okupljenima se obratio župnik domaćin preč. Milan Mužina. On je, uz obvezne pozdrave, posebno istaknuo prisutnost sestara koje su među prvima djelovale u toj župi: s. Beatu i s. Laudu. Prisjetio se poteškoća na koje su u pastoralnom djelovanju nailazili u prvim vremenima djelovanja kada su nedostajali osnovni uvjeti za život. On je na kraju, zajedno s nekolicinom mladih koji sudjeluju na susretima kod milosrdnica, s. Lidiji i s. Mileni dao prigodne darove kao znak pažnje za pomoć koju pružaju svim pacijentima, svećenicima, bogoslovima i svima ostalima u 40 godina rada u pulskoj bolnici. Sestre Lidija i Milena potom su, kao zahvalu za predvođenje toga misnog slavlja, biskupu uručile prigodan dar, sliku Majke Dobroga Savjeta. Blagdanu je prethodila Trodnevница koja je bila obogaćena prve večeri projekcijom o pola stoljeća djelovanja milosrdnica u toj župi, druge večeri klanjanjem, a treće večeri scenskim prikazom pod naslovom „Kćeri milosrdnice sv. Vinka“ u izvedbi dramskoga studija Istarskoga narodnog kazališta. (G. Krizman)

Zbor Nadbiskupijske klasične gimnazije „Don Frane Bulić“ iz Splita posjetio Porečku i Pulsku biskupiju

Članovi zbara Nadbiskupijske klasične gimnazije „Don Frane Bulić“ iz Splita, predvođeni ravnateljem gimnazije don Josipom Dukićem i s. Lidjom Matijević te u pratnji profesorice Sandre Županović, srdačno su se odazvali pozivu don Jure Purkića, župnika Marčane, te su se 29. rujna u poslijepodnevnim satima uputili na trodnevni izlet u Istru. Nakon ugodna prijateljskoga druženja u autobusu pristigli su u Loboriku, Marčanu i Dugu Uvalu gdje su se smjestili u obitelji koje su ih radosno i ljubazno primile. Uz obiteljski stol zaboraši su se upoznavali sa svojim domaćinima. Sljedećeg dana zaboraši su krenuli u razgledavanje Istre te su posjetili Poreč gdje ih je dočekao v.l. Sergije Jelenić, biskupov kancelar, koji im je pokazao Eufrazijevu baziliku i grob sv. Maura, prvoga porečkog biskupa. Pred Eufrazijanom zbor je otpjevao dvije pjesme, „Rajska Kruno“ i „Mila zemljo“, što je posebno zainteresiralo i oduševilo okupljene turiste. Nakon razgledavanja Poreča uslijedio je posjet Svetvinčentu gdje su zaboraši, okupljeni oko groba mučenika moderne Istre, bl. Miroslava Bulešića, otpjevali „Ave Maria“ što je bilo posebno dirljivo. Zaborašima je lik i djelo bl. don Mira predstavio v.l. Darko Zgrablić koji je naglasio kako su bl. Bulešić i svetost njegova lika proizišli iz jednoga „divljega“ sela Čabrunići i tako zaborašima dozvao u misli riječi Evanđelja koje govore kako su se nad Kristom sablaznili i rekli: „Zar iz Nazareta može što dobro doći?“ Nakon čašćenja Bulešićevih relikvija zaboraši su, okrijepljeni duhovnim primjerom ovoga divnog mladog svećenika koji je za svoje ideale bio spremан umrijeti, pošli prema Puli, još jednom mjestu u kojem su kršćani u prošlosti bili ubijani. Ondje je ravnatelj don Josip Dukić u concelebraciji s don Jurom Purkićem u katedrali Uznesenja Marijina predvodio sv. misu koja je bila središte toga dana. Razgledavanje Pule nastavilo se do večernjih sati kada su se zaboraši vratili u obitelji svojih domaćina. U nedjelju, 23. rujna u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Marčani tijekom svete mise, koju je predvodio don Josip Dukić zajedno s don Jurom Purkićem, pjevao je zbor gimnazije. Nakon sv. mise uslijedio je koncert tijekom kojega je izvedeno više skladbi. Posebne emocije i suze kod većine prisutnih izazvala je pjesma „Mila zemljo“ mo. don Sime Marovića koja najbolje ocrtava istarsku prošlost, od sv. Maura preko bl. Francesca Bonifacia do bl. Miroslava Bulešića, kada u svojim stihovima kaže: „...krvlju natopljena, suzam' zalivena“. Nakon završetka koncerta uslijedilo je prijateljsko druženje članova zbara sa župljanimi kod obiteljskoga stola. Članovi zbara, zajedno sa svojim profesorima, puni zahvalnosti oprostili su se od svojih domaćina i don Jure Purkića, inicijatora ovoga hodočašća, i izrazili želju za ponovnim susretom. Put prema Splitu uz molitvu bio je ispunjen i pjesmom zaboraša koji su svaki u svom srcu ponijeli lijepo uspomene i primjere kako služiti Bogu, Crkvi i narodu zagledan u Krista poput svetih istarskih mučenika. (Toni Krolo)

Sv. Kuzma i Damjan – uzor mudrih i dobrih ljudi

Fažana, župa na zapadnoj obali Vodnjanskoga dekanata, proslavila je u srijedu, 26. rujna 2018. svoje nebeske zaštitnike, sv. Kuzmu i Damjana. Svečano misno slavlje predvodio je vlč. mr. sc. Lino Zohil, župnik Vrsara i Gradine, uz koncelebraciju pulskoga dekana preč. Milana Mužine, vlč. Dragutina Petrovića te župnika domaćina vlč. mr. sc. Ilije Jakovljevića.

Misi je uime općinskih vlasti nazičio izaslanik načelnika Danijel Ferić. Vlč. Jakovljević na početku je mise istaknuo kako će milostinja toga dana biti donirana Biskupijskoj zakladi „Blaženi Miroslav Bulešić“ koja pomaže učenicima i studentima slabijega imovinskog stanja. Na početku mise predvoditelj je blagoslovio netom restaurirano vrijedno barokno raspelo koje se u toj crkvi čuva od XVI. stoljeća. Predvoditelj je na početku svoga uvodnoga obraćanja poželio neka sv. Kuzma i Damjan svima budu uzor u otvorenosti srca i činjenju dobra drugima. Na početku prigodne homilije on je pohvalio pažnju koja se u toj župnoj zajednici pridaje restauriranju umjetnina i njegovaju interijera. „To mnogo govori o vama, znak je to vaše brige, vaše međusobne suradnje, zalaganja bivših i sadašnjega župnika, znak je to da vam župa u životu mnogo znači“, istaknuo je vlč. Zohil čije dijelove homilije izdvajamo.

(...) Naši su mučenici svjedoci vjere. Njihovo se svjedočanstvo sastoji u tome što su žrtvovali svoj život ispovijedajući vjeru u Krista i što su vjeru u Isusa Krista cijenili više od vlastitoga života. Kao što veli Knjiga Otkrivenja, mučenici su pobjednici jer su prezreli život sve do smrti. Tako su posvjedocili da ovaj svijet nije sve, da ima nešto, da ima netko iznad onoga što se može vidjeti i opipati, onoga što nestaje. Postoji nešto, postoji Netko tko je dostojan da ga ljubimo svim srcem, svom dušom i svom snagom. Kad bi ovaj svijet bio sve, mučeništvo bi bilo ludost, ali ako mi mučeništvo slavimo kao mudrost, to znači da se svijet otvara prema nekome koji ga nadilazi. A za nas kršćane to nije netko, nego dobar Bog Otac koji nas je stvorio, koji je poslao svoga Sina da nas spasi i Duha da nas hrabri i posvećuje, istaknuo je propovjednik. Upravo je stoga svjedočanstvo naših mučenika dragocjeno, ono nas uči da ostanemo slobodni u odnosu prema svijetu, kao što su bili potpuno slobodni i sv. Kuzma i Damjan. (...) Bez sumnje, potrebno je mučenike pronaći, upoznati, štovati, prihvatići njihovu pouku o slobodi i ljubavi. Upravo su tako nebrojene generacije prije nas dolazile ovamo i slavile svete zaštitnike. (...) Sv. Kuzma i Damjan, braća blizanci, liječnici koji su živjeli u 4. st., bili su veliki ljudi u njihovo vrijeme, ali i danas su ures Crkve. Ime Kuzma znači ures, a Damjan znači onaj koji kroti, pobjeđuje. Oni su pobjeđivali bolest i vraćali ljudi u život donoseći im Isusa Krista. I liječili su sve: i vjernike i nevjernike, i bogate i siromašne, i dobre i loše. Premda su bili liječnici, ozdravljenja nisu sebi pripisivali, nego Isusu Kristu. Prije bilo kojega zahvata, najprije su se pomolili. Sv. Kuzma i Damjan uzor su kršćanstva i dika svih liječnika. Neka se i naši liječnici danas ugledaju na njih. Uz tijelo, liječili su i dušu i rado su pomagali bližnjima, naglasio je vlč. Zohil. Zbog vjere u Isusa Krista bili su pogubljeni. Premda im se nudilo i napredovanje u službi i bolji prihodi, oni su ostali vjerni kršćanstvu i izabrali su mučeništvo i smrt.

Nemojmo zaboraviti molitvu zahvalnosti!

Što mi danas, 2018. godine, okupljeni ovdje u Fažani, možemo naučiti od ovih svetaca? Da ne smijemo biti sebični i misliti samo na vlastiti probitak i vlastitu korist. Živimo jedni pored drugih, a često se, nažalost, ne pozajemo. Počnimo jedni drugima navještati Krista. Vodimo jedni druge prema putu Spasenja, tako nas uče i potiču vaši sveti zaštitnici Kuzma i Damjan, potaknuo je propovjednik. Ovdje se nalazimo u mjestu gdje je veoma razvijen turizam, to donosi mnoga materijalna dobra, tehnološki napredak. Međutim jesmo li time postali više ljudi, jesmo li bliže jedni drugima ili se udaljujemo jedni od drugih jer neprestano trčimo pokušavajući napraviti što više posla i nemamo vremena? Nemojmo zbog toga zapustiti obiteljske odnose, međusobne odnose, dobrosusjedske i rodbinske odnose, a nemojmo zaboraviti navraćati i u crkvu, koja treba biti, i vjerujem da jest, duša ovoga mjesta, osobito onima koji ovamo dolaze jer se žele nadahnuti i nad ljepotom ovih umjetničkih djela, ali nadasve znajući da je ovdje Svetog mogući trajno prisutan i da nas sve čeka otvorenih ruku i široka srca. Želi da mu se požalimo, da ga zamolimo za pomoć, ali isto tako i da mu zahvalimo za sve dobro što od njega primamo. Jesmo li se sjetili zahvaliti Bogu za sve ono dobro što nam je vrijeme turističke sezone donijelo, za zaradu koja će nam omogućiti lakši i udobniji život? Nemojmo zaboraviti molitvu zahvalnosti, nije dobro samo tražiti, Bog nas ovdje raširenih ruku i raširena srca čeka, naglasio je predvoditelj. Ljudi s liječničkim zvanjem traženi su jer mogu, ako ne uvijek izlječiti, ali onda ublažiti ljudsku bol, nastavio je predvoditelj vraćajući pozornost na slike fažanske zaštitnike. No, Kuzma i Damjan još su zanimljiviji jer su, kako kaže legenda, liječili besplatno, onako kako su u ona davna vremena znali i umjeli. Kako je to lijepo čuti danas, kad smo nekako skloniji raditi uglavnom iz interesa! Sve je teže naći čovjeka koji bi učinio barem malu uslugu bez naplate. Štoviše, mnogima postaje sve teže reći lijepu riječ pa prolaze mimo vas, a da vas i ne pogledaju. Naš život u suvremenom svijetu postaje nezaštićeno računalno, tj. sve smo nezaštićeniji od navale raznih vrsta "virusa" koji sve više djeluju na eroziju humaniteta u obiteljskim i, općenito, međuljudskim odnosima. Život u „podivljalu kapitalizmu“ odvija se samo u „znaku profita“, računice i bespoštene konkurenциje gdje slabiji, osobito

jadnji i bolesniji, sve manje nalaze „ruku pomoćnicu”. Nije isključeno da je takvih situacija bilo i u vrijeme braće Kuzme i Damjana. Ali, oni su učinili da za ljudsko srce u ovome svijetu bude malo više mjesta. Uvjeren sam da toga duha ima i danas kod mnogih ljudi, ponajprije kod današnjih liječnika. Kako je lijepo bilo čuti u ratnim vremenima za inicijativu „Liječnik bez granica”. Ljubav ne bi smjela poznavati granice, ona ne pita tko je tko, nego jednostavno pomaže. Primjer Kuzme i Damjana poziv je svim kršćanima, bilo u bolnicama i drugim zdravstvenim ustanovama, bilo u obiteljima, da se više zalažu za bolesnu braću. Ovi su svetci bili angažirani laici te su stoga primjer vjernicima da budu prenositelji Kristove ljubavi tamo gdje žive.

Budimo nesebični u pomaganju drugima

Ne možemo ne spomenuti bl. Miroslava Bulešića čiji su detalji njegova mučeništva sigurno poznati jer vam o njemu sigurno vaš župnik Ilija često govori, o njegovu nesebičnu predanju u Božje ruke i o njegovoj glasovitoj rečenici: „Moja osveta je oprost.“ On je u svome Dnevniku zapisaо da svima opršta i da

nikoga ne mrzi, da im se ne osvećuje, već da im želi i hoće oprostiti. Bl. Bulešić bio je povezan sa svojom Crkvom i narodom. Nikada se toga nije odrekao te nas potiče da budemo svjesni onih stvari koje su naši predci baštinili. Sve što imamo, trebamo njima zahvaliti i ne biti ljudi koji samo traže, nego osobe koje su spremne darovati se za druge, kao što su se nesebično darivali sv. Kuzma i Damjan i bl. Miroslav. Primjer su nam naši roditelji koji su se iz ljubavi prema nama žrtvovali za nas.

Miroslava Bulešića progonili su i fašisti i komunisti, no on je ostao dosljedan i bio je, kako se to od Crkve i očekuje, svijest i savjest društva. Poziv je to i nama da „plivamo uzvodno“, u vremenu kada to mnogi ne čine, te da se po uzoru na bl. Bulešića znamo žrtvovati i moliti. Bog od nas ne traži velike žrtve, nego male stvari, ali svakodnevno učini nešto za Boga, za bližnjega, pa ćeš onda u sebi biti sretan i zadovoljan, a onda će tu tvoju sreću i zadovoljstvo vidjeti i osjetiti svi oni s kojima se budeš susretao. Sv. Kuzma i Damjan svijetli su primjer kršćanske otvorenosti, podnijeli su žrtvu života zbog Ljubavi. Liječili su ljudе te ih svojim nesebičnim darivanjem sebe privlačili Bogu. Neka

nam u tome budu uzor. Oni se nisu stidjeli, hrabro su živjeli svoj kršćanski život. Budimo i mi, po uzoru na njih, hrabri kršćani koji se ne boje toga biljega u javnom životu, već trebamo biti oni koji uživaju u kršćanskome križu. Predvoditelj je zaključio homiliju poželjevši svima okupljenima da budu nesebični u pomaganju drugima, da poput sv. Kuzme i Damjana i bl. Bulešića nesebičnom požrtvovnošću radosno pronalaze put Spasenja u darivanju sebe za druge.

Na kraju misnoga slavlja vlč. Jakovljević je, uz zahvalu svima okupljenima te svima onima koji su doprinijeli održavanju te svečanosti, posebnu zahvalnost izrazio onima koji su sredstvima i radom doprinijeli uspješnu uređenju župne crkve koje je nedavno ostvareno. Zahvalu je uputio Ministarstvu kulture i Turističkoj zajednici koji su financirali restauraciju vrijednoga gotičkog raspela te izrazio nadu da će uz njihovu pomoć biti moguća i daljnja restauracija sakralne baštine koja se čuva u toj župi. Podsjetio je kako je započela obnova svih povijesnih vratiju crkve, kako je obećao načelnik Radomir Korać, o trošku Općine Fažana. (G. Krizman)

Proslavljen Dan policije

Policijска kapelija „Bl. Miroslav Bulešić“ koja djeluje pri Policijskoj upravi istarskoj Dan policije obilježila je svečanim misnim slavlje u pulskoj crkvi Gospe od Mora. Svečano misno slavlje predvodio je policijski kapelan te kapelaniye vlč. mr. sc. Ilija Jakovljević.

PULA Na početku je okupljene pozdravio župnik domaćin vlč. mr. sc. Maksimiljan Buždon. Misno slavlje uzveličala je klapa Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske „Sv. Matej“ iz Bjelovara, koja pod ravnateljem policijskoga kapelana vlč. Damira Vrabeca djeluje pri Policijskoj kapelaniјi sv. Mateja, apostola i evanđelista, u sklopu Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske, a voditelj je klapa Marijan Ded Maks. Vlč. Jakovljević u prigodnoj je homiliji, govoreći o proslavi Dana policije, argumentirao riječi iz Evanđelja „...nasta rat na nebu, Mihael se zarati sa zmajem“. Možda svijet nas iz policije gleda upravo tako, mi smo neki koji ratujemo s nečim, ratujemo s nepodopštinama koje se događaju u društvu. S druge strane, nije opasan taj zmaj koji boravi vani, koliko može biti opasan zmaj koji boravi u meni. Svatko se od nas u svome životu susreće s tim zmajem, zmajem u obavljanju svoje službe, sa zmajem u svojoj obitelji, sa zmajem u svome zvanju. I svećenik može imati zmaja koji nastoji uništiti habitus svećeničkoga zvanja. Taj zmaj postoji u svakome zvanju i nastoji biti posebno okrutan u onim zvanjima koja su od važnosti za društvo. Potrebno je voditi bitku protiv zmaja, ali, s druge strane, ne dopustiti da budem i sam zarobljen onim radi čega sam postavljen, od čega trebam braniti društvo. Sigurno je svima nama potreban zagovor sv. Mihaela da možemo ostati vjerni u svome pozivu i poslanju. Teško je ostati vjeran, u bilo čemu, u svećeničkom zvanju, u obitelji, u policijskom zvanju i u drugim službama. Za tu nam je vjernost potrebna jedna druga snaga, snaga Božja. Danas molimo za tu Božju snagu kako bismo mogli ostati vjerni u svome zvanju. Molimo da nas Bog čuva, molimo za one kolege koji se nalaze svakodnevno na ulici, koji nikada ne znaju s čime će se susresti. Budimo potpora jedni

drugima, osobito onima koji se nađu u poteškoćama. Propovjednik je izrazio pohvalu načelniku Policijske uprave istarske Alenu Klabotu koji je svoju prvu godinu mandata posvetio međuljudskim odnosima. To je ono najvrjednije: da svi stojimo jedan uz drugoga, i onda kada nam je teško, da znamo kako uvijek imamo nekoga tko će nam pomoći. Imamo isto tako i zagovornika na nebu, sv. Mihaela, i našega drugoga zaštitnika, bl. Miroslava Bulešića, neka nas oni čuvaju, neka nam oni budu nadahnute da i mi budemo hrabri poput njih, da znamo stati pred zmajem i reći: „To je sveto, to se ne dira“, a ono što je nama sveto, osim života i naših obitelji, jest i naša služba, i naša odora koju nosimo, i nemojmo je nikada uprljati nečim nečasnim. Naša je domovina sveta jer je natopljena krvlju mučenika deve-desetih godina. Nema iz tih godina nijednoga svetca i blaženika, ali je svaki komad naše zemlje natopljen tom svetom krvlju. Taj dio svetosti i mi nosimo u svojim izvanjskim uniformama, odorama, znajmo je sačuvati svetom i čistom, kao što bismo u životu trebali nastojati sačuvati svetom i čistom i krsnu košuljicu koja nam je kod sakramenta krštenja položena na prsa. Neka sve nas, a osobito one u poteškoćama, zagovara sv. Mihael, zaključio je vlč. Jakovljević. (G. Krizman)

Vlč. Ivan Macinić

Vlč. Ivan Macinić, umirovljeni svećenik Porečke i Pulsko-biskupije, osnažen svetim sakramentima, blago je u Gospodinu preminuo na blagdan sv. Mihaela, Gabriela i Rafaela arkanđela, u subotu, 29. rujna 2018. godine, u Svećeničkom domu Betanija u Puli u 79. godini života i 53. godini svećeništva.

Vlč. Macinić rođen je 27. studenog 1939. godine u naselju Močitada, blizu sela Rakotule, nedaleko Karojbe, od oca Šimuna i majke Antice r. Dobrilović, kao prvi od trojice sinova, kasnije je dobio braću Marija i Antona – Dušana. Sakrament krštenja primio je u selu Rakotule, u župnoj crkvi sv. Roka, dan nakon rođenja, 28. studenog 1939. godine. Sakrament svete potvrde primio je u Karožbi. Osnovnu školu pohađao je u selima Pahovići, Rakotule, Radoslav, Brig i u Karožbi od 1946. do 1951. godine. Srednjoškolsko obrazovanje stekao je u Biskupskom sjemeništu u Pazinu gdje je položio maturu 24. lipnja 1959. godine. U Pazinu je pohađao i Visoku teološku školu, od 1961. do 1966. godine. Diplomirao je 1967. godine s radom na temu „Ples kao društveno sociološka igra“. Red đakonata primio je Pazinu, 4. travnja 1965. godine

po rukama tadašnjeg ordinarija mons. dr. Dragutina Nežića, a on ga je iste godine, 11. srpnja, zaredio za svećenika. Mladu misu proslavio je 22. kolovoza 1965. godine. Pastoralno je djelovanje na Njivi Gospodnjoj započeo 4. kolovoza 1965. godine kao duhovni pomoćnik u Poreču i Fuškuliu gdje ostaje sve do 30. studenog 1966. Tada biva imenovan kapelanom u Oprtlju i tu službu vrši do kolovoza 1967. godine. U istom vremenskom razdoblju excurrendo iz Oprtlja upravlja župom Završje. Župnikom u Tinjanu i Bermu imenovan je 25. kolovoza 1967. godine te onđe ostaje do umirovljenja u kolovozu 2018. godine. U više je navrata obnašao službu dekana Pazinskog dekanata te je u više saziva bio član Svećeničkog vijeća biskupije. Devedesetih godina obnašao je službu nadzora za vjeronauk u školama, a i predavao je vjeronauk u pazinskoj Gimnaziji i strukovnoj školi Jurja Dobrile te u pazinskoj Osnovnoj školi Vladimira Nazora. Od stranih jezika aktivno se služio talijanskim, francuskim, njemačkim i španjolskim jezikom. Nakon duže bolesti i višekratne hospitalizacije u pulskoj Općoj bolnici, vlč. Macinić je preminuo u Svećeničkom domu Betanija u Puli. Misa za pokojnika održana je u ponedjeljak, 1.

listopada 2018. godine u 16 sati u župnoj crkvi u Tinjanu. Sprovod je bio istog dana na groblju u Rakotulama.

Vlč. Macinić je župama Tinjan i Beram upravljao punih 51 godinu, što je jedno od najduljih službovanja neprekidnog staža u jednoj župi na području Porečke i Pulsko-biskupije. U tih više od pola stoljeća skribio za sakramentalni, no i za vjerski život općenito, mnogih generacija. Prigodom proslave njegovog zlatomisničkog jubileja, 2015. godine, istaknute su značajne brojke podijeljenih sakramenata tijekom njegovog dugogodišnjeg staža u Tinjanu u Bermu: kršteno je više od 530 djece, pričešćeno više od 560 djece, krizmano njih više od 600, vjenčalo se više od 250 parova, a na vječni je počinak obredom sprovoda otpraćeno više od 700 osoba. Pribrojimo li tome i one u prvim godinama službe u Poreču, Fuškuliu, Oprtlju i Završju, te one u tri godine nakon zlatomisničkog jubileja, svu su ti brojevi još poprilično veći. Prigoda je to da se, kao i kod svakog sprovoda svećenika sjetimo uputiti Bogu zahvalnu molitvu za sve što naši svećenici čine nastojeći ljudi približiti Bogu. (Tiskovni ured PPB)

DOBRILIN KUTAK

(Koristi se knjiga „Biskup dr. Juraj Dobrila Spomen – knjiga“, Josip Turčinović d. o. o., Pazin, 2012.)

Najprije su (*neprijatelji našega naroda, opaska BiB*) podmićivali narod, a kad je to malo koristilo, uzeše prijetiti mu, nu uskoro uvidješe, da ih se narod ne boji, već da im se u brk smije. Počeli navaljavati javno i bezobrazno na biskupa Dobrilu i na rodoljubno svećenstvo; počeli ih crniti, tužiti, zlostavljati, blatiti ih, paće paliti im odijela, pisati im anonimna pisma, prijetiti im smrću, ali – badava! Narod sve većma pristajao uz svećenike i hrabro branio svoje vođe! Biskupu Dobrili bila je poglavita zadaća, da oživi vjeru, i da digne kršćanski moral u svome narodu. O tom nam svjedoče njegovi mnogi pastirski listovi, što ih je svake godine u razne prigode pisao svome puku u Istri. (...) One nesretne ličnosti, koje šire bilo usmeno ili pismeno bezvjerje i krive nauke med pukom, ožigosa je punim pravom kao *trovateljima, izdajicama i kugom naroda!* Neka si ove riječi dobro upamte ličnosti, koje vele, da im je uspomena na Presvjetelog biskupa Dobrili sveta, a ne će ni da čuju govoriti o Bogu i o vjeri! (Pripremio BiB)

Posveta oltara i polaganje relikvija bl. Miroslava Bulešića

U nedjelju, 14. listopada 2018. u Motovunskim Novakima, župi Pazinskoga dekanata, mons. Ivan Milovan, biskup u miru, predvodio je misno slavlje, blagoslovio obnovljenu crkvu te posvetio nov oltar i položio u njega relikvije bl. Miroslava Bulešića.

MOTOVUNSKI NOVAKI Ovom obnovom proširen je prostor pjevališta, uvedeno je grijanje i hlađenje, obojani su unutarnji zidovi crkve, uređene su klupe i učinjeni su drugi manji zahvati. Biskup je u prigodnoj homiliji istaknuo važnost župne crkve kao mjesta okupljanja žive Crkve, oko stola Euharistije i stola Riječi Božje. Istaknuo je značaj susretanja vjernika u crkvi te življena zajedništva župne obitelji. Citirao je svetoga papu Ivana Pavla II. podsjetivši kako je župa dom i škola zajedništva. Govoreći o najmlađem istarskom blaženiku, koji je u toj crkvi sv. Marine u Novakima predvodio misu kao mladomisnik na Bijelu nedjelju 1943. godine, biskup je istaknuo s kojom je vjerom mladi svećenik Miroslav Bulešić živio kao svećenik, trudio se, žrtvovao, služio narodu, da bi na kraju bio i potpuno spremam položiti život iz vjernosti Bogu i narodu. Njegove će nas relikvije ovdje sjećati na njegovu vjernost i duhovnu veličinu. Njegov prijatelj, vlč. Vlatko Lakošeljac, sin ove župe, koji je umro dvije godine nakon njega, pod nerazjašnjenim okolnostima u pulskoj bolnici, u snome je dnevniku zapisao obraćanje Miru kao mučeniku. Vjerujući da je on već na Nebu, u velikoj svojoj potrebi i problemima preporučivao se njegovu zagovoru. Pok. vlč. Vlatko Lakošeljac u poratnim je godinama preminuo u pulskoj bolnici pod nerazjašnjenim okolnostima i ubraja se među svećenike žrtve komunističkoga režima. Relikvije bl. Miroslava podsjećat će nas na tu vjernost i pozivati na vjernost Bogu, istaknuo je biskup. Znamo da se naš život odvija između dobra i zla, između vjernosti i malih nevjernosti. Na putu života to je tako, svi prolazimo kroz napetosti, teškoće i slično, ali vjerujemo da je velik dar Božji imati vjeru, imati Božje prijateljstvo i moći u zajedništvu s drugim vjernicima ustrajati na putu vjere. Neka ova crkva, obnovljena u prvotnoj ljepoti, bude i dalje mjesto okupljanja, mjesto stvaranja zajedništva,

mjesto gdje učimo dnevno živjeti ljubav i *caritas* u svojim obiteljima i cijeloj župnoj zajednici i šire, misleći na potrebe mnogih i trajno utvrđujući svoje zajedništvo s Kristom, našim Učiteljem, onim koji nam je hrana duše za vječni život, zaključio je propovjednik. Relikvije su, nakon posvete novoga kamenog oltara, položene u mjesto pripravljeno s njegove stražnje strane, a prethodno je pročitano posvjeđenje Postulature o autentičnosti relikvija prve kategorije koje je potpisao vicepostulator preč. mr. sc. Ilija Jakovljević te koji je, uz ostale svećenike, nazočio toj svečanosti. Na kraju mise župnik domaćin, vlč. Rudi Koraca, koji je tijekom mise ravnio zborom, obratio se okupljenima izrazivši zahvalu svima koji su na bilo koji način doprinijeli re-

alizaciji projekta obnove crkve i nabavke novoga oltara, istaknuvši kako su mnogi, osim novčano, doprinijeli i svojim radom i profesionalnim angažmanom. Župnik je nakon mise napomenuo kako su sve radove izvodili župljanii sa svojim djelatnicima. Područje je to gdje ima mnogo uspješnih obiteljskih tvrtki, od kojih se dobar dio bavi proizvodnjom, segmentom koji je na nacionalnoj razini, nažalost, deficitaran. Misno je slavljje izvrsnim pjevanjem pratilo župni zbor, koji u župi od 800-tinjak stanovnika broji čak pedesetak članova. Zbor s posebnom ljubavlju vodi župnik, vlč. Koraca, on je i ovom prigodom dirigirao, a solističke je dijelove otpjevala sopranistica Karmen Kraljević. (G. Krizman)

OBAVIEST

HODOČAŠĆE U SLAVONIJU

Župa Gospe Fatimske iz Labina Donjeg organizira trodnevno hodočašće u Đakovo, Osijek, Aljmaš i Vukovar.

Vrijeme: od 1. do 3. ožujka 2019.

Cijena cjelokupnoga aranžmana s dvama noćenjima i hranom iznosi 1.300,00 kuna.

Može se plaćati u više rata. Upisati se možete kod župnika Blaža Bošnjakovića i kod gđe Ljiljanke Česnik.

KONTAKT: 091 788 1094 (vlč. Blaž) i 091 735 9383 (Ljiljanka).

Ponuda vrijedi za sve vjernike Labinskoga dekanata, pa i šire – dok se ne popune sva mjesta u autobusu. Dobrodošli!

AUTOIRONIJA

Raspored događaja u Evandelju, kažu stručnjaci, nimalo nije slučajan. Zna se zašto su evandelisti nešto stavljali ispred nečega drugoga ili iza tog istoga. Tim ključem pokušajmo pročitati i povezanost sljedećih dvaju događaja. Upravo nakon Kristove najave da će biti predan u ruke zločinaca i ubijen, događa se da apostoli raspravljaju tko je najveći među njima ili da traže od Njega da ih u svom kraljevstvu stavi sebi zdesna ili slijeva. Možda se u toj *podudarnosti* krije neka *ironija* samih evangelista? Učenici su toliko opsjetnuti vladanjem, vlašću, prvim mjestima i foteljama, da ta njihova *opsesija* izbjiga upravo u trenutku kada Krist najavljuje da će biti poništen do smrti. Na podlozi Kristove istine najbolje se vidi naša laž. Na podlozi njegove poniznosti i poniženja najbolje se vidi naša uznotisost i bolesna potreba da vladamo

drugima. Pokvareni smo. Narav nam je doživjela duboko izopačenje. Ono što treba biti dolje, diglo se prema gore i obratno. Svi smo opsjetnuti željom da vladamo sobom, svojom situacijom, ljudima oko nas, braćom i sestrama po krvu, roditeljima, djecom, susjedima i tako do kraja Zemlje. Sve činimo da *dominiramo*. Pretvaramo se u najveće bijednike da bismo zavladali nečijom pažnjom. Postajemo klauni i dvorske lude da bismo od nekoga izvukli kakav takav pljesak. Kristov egzorcizam nad našom *opsesijom vladanjem* dogodio se kada je dopustio biti razapet. Zasjeo je na prijestolje koje je *najniže* na ovom svijetu. Odatile su se zavladao. Tko se god stavi pod Njegovu vlast, oslobađa se one demonske vladavine, potrebe da nad svime vlada. Taj se razvlašćuje do potopnoga odricanja od samoga sebe. To se dogodilo upravo apostolima. Sve

su ih osovjetske vlasti dale zarobiti i ubiti. Nitko od njih nije došao na neko osovjetsko prijestolje. Svi su zavladali s Kristova prijestolja – Križa. Evandelijsu svojevrsna njihova *autoironija*. Rugali su se svojim bolesnim ambicijama nakon što su doživjeli pravu vlast i moć, moć nad opsesijom vladanja. Pogledamo li u sebe i osvrnemo li se oko sebe, vidjet ćemo kako ta *opsesija* luđački obuzima ljude. Što nas može spasiti? *Navještaj Kristove muke, smrti i uskrsnuća!* Njemu je dana vlast na Nebu i Zemlji i tko se uroni u tu vlast, postaje slobodno dijete Božje. Ovaj svijet nema više vlasti nad njim. Koja divota – živjeti bez potrebe da vladam! Krist je rekao onoj dvojici koji su htjeli prva mjesta: *Vlast daje Moj Otac!* Ona je služenje općem dobru. Poslanje. Teret. Privremena usluga. Davanje sebe drugima. To!

LEPRŠAVI PRILOZI

Prorok i legalist

Prorok ne smije ostati u pozadini, nego se mora boriti na prvim linijama. Treba biti spremna dati život za svoj narod.

Legalist je uobičajeno obazriviji u svojim riječima i razboritiji u svom ponašanju. On ne izvrgava svojevoljno svoj život u prvim linijama. (W. Harington)

Aktivno iščekivanje

Naša nada nije tek puki optimizam, nije tek pasivno iščekivanje da će nam budućnost pružiti bolji i sigurniji život. Naša je nada predanje u trajnu Kristovu prisutnost, u njegovu blizinu i spasiteljsku sućut, u njegovu ljubav i milost, u istinski doživljaj zajedništva i združenosti upravo s njim. Zato nadu ne „promatramo s distance“, već ju želimo živjeti duboko prožeti Evandeljem, koje je najveća i najvažnija poruka nade svakom čovjeku.“ (Đuro Hranić) (*Pripremio BiB*)

ISTARSKI NEPODNOŠLJIVI RASCJEPI

Mjesec nas rujan, uobičajeno, osim po lijepu vremenu i očekivanoj dobroj berbi grožđa i ostalih jesenskih plodova, asocira i na rujanske odluke, to jest na onaj povijesni tijek kad se Istra, kao hrvatska pokrajina, uspjela priključiti svojoj matičnoj zemlji, od koje je nepravedno bila otrgnuta, tijekom dvadeset pet godina talijanske okupacije.

Bespuća istarske (o)zbiljnosti

Ta se povijesna realnost i u suvremenoj hrvatskoj postkomunističkoj stvarnosti prihvata i slavi kao neosporan gradbeni element demokratske Hrvatske. To je poznato i vidljivo u sveopćoj hrvatskoj društvenoj svakidašnjici, ali, nažalost, ne i u jednom dijelu istarskoga političkog bića koje je, to se smije dijagnostirati nakon toliko godina i izvorene hrvatske neovisnosti, neizlječivo inficirano virusom antihrvatskoga komunističkog nasljeđa i totalitarne ideološke isključivosti. U prilog toj tvrdnji ide i nedavno proizvedeni slučaj oko uređenja groba Viktora Kancijanića, mladoga Istranina koji je 1972. godine poginuo na području Hercegovine, u jednoj ugušenoj akciji „podizanja protujugoslavenskog ustanka“. Dakle, politički i drugi prijatelji iz rodnoga zavičaja i šire, koji nose spomen na tu njegovu političku borbu i konačnu žrtvu, odlučili su dolično urediti njegov grob u Tinjanu, kao što je to već puno ranije učinjeno u slučaju njegovih poginulih suboraca, na drugim mjestima. Ali se ispostavilo da u Istri to nije moguće učiniti na miran i dostojanstven način, iako je

sama komemoracija bila po broju nazočnih, po kulturi govora i poruka, kao i po liturgijskom obredu i po simbolici uporabljenoga znakovlja, prvorazredan kršćanski i human čin jer u njoj stalno ključa i vrije jedan zaostali supstrat naslijedeno-ga bratoubilačkog rata, čiji zloduh osobito proključa kad njegovi ideološki vračevi osjete da bi konačno moglo i u Istri doći do humana pomirenja, u znaku priznanja zločina nad nebrojenim žrtvama ratnoga i poratnog razdoblja komunističke i jugoslavenske diktature. Teško je zapravo drugačije protumačiti funkciranje ove zlokobne svijesti, koja djeluje po, nama starijima poznatom, sustavu – ništa nas ne smije iznenaditi (NNNI), upotrebljavanom za prokazivanje i za sve druge postupke antidemokratske borbe protiv političkih neistomišljenika. Jedan od glavnih sastojaka tih postupaka i metoda bilo je, nakon što bi se politički osudila pojava, stvaranje kontrolirana i usmjerena javnoga mnijenja, preko kojega bi se „proizvodilo“ neistine, izmišljale činjenice i stvarali proizvoljni konteksti. Taj se model funkciranja „zatvorenoga društva“ sjajno može protumačiti upravo na opisivanom slučaju.

Stvaranje slučaja

Po prilici to ide ovako. U nekom se ideološkom (u ovom slučaju protuhrvatskom) loncu odredi da se javno, pojedinačno ili ime stranke, napadne neki događaj, osoba ili pojava. Čeka se dan-dva da se vidi reagiranje javnoga mnijenja. Ako ono pozitivno reagira, objekt

interesa biva propušten javnosti na „čerečenje“. Ako se to ne dogodi, nego javnost čak reagira suprotno, poput ovoga slučaja, onda se u „bitku“ bacaju drugi „ešalon“: boračke udruge, srpovi i čekići, udruge XY... Ako i to nije dovoljno, već se stvari razvijaju normalnim tijekom, onda se obično nastoji barem „oblatiti“ ciljane mete, kojekakvim novinskim pamfletima, rugalicama i drugim sredstvima iz arsenala – NNNI. Gledajući sve okolnosti u kojima se razvija istarsko društvo, ipak je nemoguće shvatiti i objasniti ovakvo jedno društveno vladajuće stanje u Istri. Dakle, stanje koje karakterizira strast za zabranama, za sotonizacijom političkih neistomišljenika, za glorifikacijom totalitarnе prošlosti, za totalnim pomanjkanjem empatije prema tuđoj žrtvi, uz istovremeni strah i kukavičluk pred razotkrivanjem objektivne i moralne istine, pred Bogom i ljudima. Valja se samo, s tim u svezi, prisjetiti okorjelosti u nepriznavanju žrtve blaženoga Miroslava, i na to se nadovezati tvrdnjom da ti i takvi nikad ništa ne priznaju niti za čim žale. Mi danas u Istri, dobrim dijelom, živimo i djelujemo „ovjenčani“ takvim ideološkim profilom sredine, čiju pravu stvarnost zapravo ne poznajemo. Radi mnogo čega, pa i našega psihičkog stanja, možda je i dobro da smo zagubili ili sakrili „ogledalo istine“ našega

HRVATSKA JE UMIRALA U DOMOVINSKOM RATU, A DANAS NESTAJE U TUĐINI

**ZAPANJUJUĆE, SVE NAS VIŠE
IMA U INOZEMSTVU, SVE
MANJE DOMA, I TO JE REZULTAT
NEČINJENJA INSTITUCIJA!**

**VUKOVAR – Gradonačelnik
Ivan Penava:** „Pozivam
cijelokupnu hrvatsku javnost
da dođe u Vukovar, da nam se
priđući u borbi za stvaranje
pravednoga društva jer koliko
si god to utvarali, ono to nije.
Pozivam da u dostojanstvu
pošaljemo snažnu poruku
svim akterima u hrvatskoj
državi i društvu te molim da
nam čvrsto u fokusu ostane
Domovinski rat i žrtve koje su
stradale, a svaki mogući oblik
strančarenja i samopromocije
ostavimo iza sebe.“

Hrabar i odlučan poziv gradonačelnika Vukovara u jednoj je svojoj rečenici pozvao na „stvaranje pravednog društva jer koliko si god to utvarali, ono to nije.“ Ta izjava daje prosvjedu u Vukovaru širi značaj okupljanja, a koji nas u ovoj rubrici podsjeća da nakon ratnih stradanja Hrvata mi danas imamo novo nestajanje Hrvata sadašnjim iseljavanjima. „Institucije“ (a to je država) ni na tom području ništa ne čine jer broj iseljenih raste iz dana u dan. Ovaj ih put ne tjeru samo neimaština (trbuhom za kruhom), već i nezadovoljstvo. Pula i Istra nakon tri i pol godine od umirovljenja bivše voditeljice Podružnice za iseljeništvo (HMI) još nema nasljednika da se nastavi rad na tom području. I to je rezultat nečinjenja institucija. Još do prije samo nekoliko godina opća izjava o broju Hrvata izvan Hrvatske glasila je: „Hrvatska ima oko 4 milijuna stanovnika, a još jedna Hrvatska živi vani.“ Dakle, oko 4 milijuna u Hrvatskoj i četiri u inozemstvu! Međutim, danas ta izjava više ne stoji. Prema podatcima UN-a, svaki peti Hrvat iselio je u inozemstvo. Danas već ima sigurno više Hrvata u svijetu nego u Domovini. Po tome je Hrvatska

Sadasnja i prva predsjednica Hrvatske zajednice Veneto u Padovi Duška Madunić i Dubravka Čolak

fenomen jer u Domovini živi oko 3,6 milijuna Hrvata, dakle, manje nego u inozemstvu. Posebno velika iseljavanja jesu u Njemačku i Irsku. A München i cijela Bavarska postaju „Mala Hrvatska“. Hrvatski se jezik čuje na ulici, u trgovачkim centrima, u ugostiteljstvu, u medijskim i turističkim kućama, kao i u zdravstvenim ordinacijama, gdje rade naši liječnici i medicinske sestre. Problem sporazumijevanja, ako ne znate njemački, uopće ne postoji jer ili ćete naići na Hrvata ili na Bošnjake ili Srbe i lako ćete se sporazumjeti. Hrvata u Njemačkoj sigurno sad ima sigurno više od 400 000, od toga u Bavarskoj sigurno preko 100 000. Točni podatci ne postoje jer se vrlo brzo mijenjaju. Stoga Bavarsku s Münchenom možemo nazvati i „Nova Hrvatska“.

Nažalost, Hrvatska je tradicionalno iseljenička zemљa, ali posljednjih nekoliko godina val iseljavanja postao je prevелиk. Taj bi nas „val“ mogao gotovo zbrisati s ovih, Bogom danih, lijepih prostora. U prošlom broju Ladonje, prije samo mjesec dana, imali smo službeni podatak da je 400 Uljanikovaca napustilo Uljanik i odselilo. Već se danas spominje brojka od tisuću odseljenih?! Radi plaća? Zna-

mo! Kao i drugdje u Hrvatskoj: ne samo radi plaća! I tu su institucije zakazale. I tu bi nam trebao prosvjed. Ali gdje? U Münchenu, Londonu, Beču, Torontu, Vancouveru, Melbournu? Jer, nekad su naši ljudi odlazili i sanjali povratak kući, ali današnje se generacije ne namjeravaju vratiti. A država ne čini ništa ni da bi se iseljavanje smanjilo ni da bi se povratak onima koji to žele pripremio i olakšao.

PROSVJEDI ZA ŽRTVE VUKOVARA ODRŽANI I U GRADOVIMA DILJEM SVIJETA

Prosvjedi kojima se željela pružiti podrška onom velikom subotnjem u Vukovaru, održani su u Chicagu i Buenos Airesu te u Norvalu u blizini Toronto. U Švicarskoj, Njemačkoj, u Australiji i Novom Zelandu i još na mnogim drugim mjestima. Australski Hrvati organizirali su, pak, akciju 10 000 australskih svijeća za Vukovar. Pozvali su sve Hrvate u iseljeništvu da pokažu potporu upalivši svijeću u svom domu i stavivši je na prozor koji gleda prema ulici. Nadaju se da će u Facebook grupi prikupiti 10 000 fotografija upaljenih svijeća.

HRVATSKA ZAJEDNICA VENETO U ISTRI: MNOGI BI SE VRATILI KAD BI DRŽAVA FUNKCIONIRALA

Sredinom mjeseca listopada Pulu i Istru posjetila je grupa Hrvata iz Hrvatske zajednice Veneto u Padovi. Došli su u posjet i fra Nikolai Rožanković u Župi sv. Ivana Krstitelja jer im je donedavno, tijekom četiriju godina bio duhovnikom. Sada su ostali „stado bez pastira“. U razgovoru su se izjasnili da im je vrlo teško ostvariti povratak zbog brojnih nedorečenih i nerazumljivih zakona u Republici Hrvatskoj, zbog dugotrajne birokracije i, najkraće rečeno, zbog loše organizacije oko povratka u Hrvatsku. Dobrodošlica o kojoj se govori, u praksi ne postoji. I stoga, nakon brojnih pokušaja, nitko od njih ne pomišlja na povratak.

ITALIJA, EUROPSKA ZEMLJA U KOJOJ NEMA HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

Kako u Italiji nikad nije postojala niti sada postoji Hrvatska katolička misija, ni neka druga konkretna podrška iz Domovine, desetljećima je primijećena asimilacija, odnosno stapanje sa sredinom u kojoj se živi. Hrvatske su zajednice malobrojne, s nekoliko entuzijasta, bez finansijske podrške i bez prostora, a često i bez „pastira“, odnosno hrvatskoga svećenika koji bi okupljaо ljude oko vjere, materinskoga jezika i opće kulture i hrvatske tradicije. To sve čine Hrvatske katoličke misije diljem svijeta i u Europi, ali u Italiji nikad nije bilo i još nema takvoga sjedišta za Hrvate. Padova je sigurno najpogodniji grad u Italiji za Hrvatsku katoličku misiju jer, uz Hrvatima omiljenoga svetog Antuna, tu je i svetište omiljenog hrvatskog svetca Leopolda Bogdana Mandića. I geografski je smještaj prikladan za sve ostale Hrvate iz Italije. To potvrđuje i redovito dvanaestogodišnje okupljanje Hrvata Italije u Padovi o blagdanu sv. Leopolda. Zajednica je poduzela neke blage pokušaje da se osnuje Hrvatska katolička misija u Padovi, ali sve je ostalo na dogоворима, bez rezultata. Ostaje samo zamolba sv. Leopoldu da on to isprosi i providi za neko buduće vrijeme.

ISTARSKI PJESNICI NA XXI. REŠETARSKIM SUSRETIMA

U organizaciji Književno-likovnoga društva „Rešetari“ i Hrvatske matice iseljenika u subotu, 15. rujna održani su XXI. Rešetarski susreti pjesnika. Glavni je pokrovitelj i ove godine predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović. Pokrovitelji su Ministarstvo kulture RH te Brodsko-posavska županija, a suorganizatori i supokrovitelji Općina Rešetari i Središnji državni ured za Hrvate izvan Hrvatske. Susreti su započeli predstavljanjem XI. Zbornika mladih pjesnika „Rumenilo riječi“, učenika domaćih osnovnih i srednjih škola te mladih iz Makedonije, Rumunjske, Lipovljana i Donje Voće.

U popodnevnim je satima predstavljen XI. Zbornik Rešetarskih susreta „Umjesto mojih ruku“. Pozdravni govor upitio je predsjednik Društva Ivan De Villa, a Zbornik je predstavio književnik i književni kritičar Ivan Slišurić. U Zborniku je objavljeno 125 pjesama od isto toliko autora, što potvrđuje da ova manifestacija već tradicionalno okuplja hrvatske pjesnike iz cijelog svijeta te se u bogatoj lirskoj riječi čuva jezik koji je dio hrvatskoga nacionalnog identiteta. Sve nazočne uime Općine Rešetari, koja je bratska općina s našom Općinom Kanfanar, pozdravio je načelnik Zlatko Aga.

U kasno predvečerje održan je XXI. susret pjesnika koji je otvorio predsjednik Društva hrvatskih književnika Đuro Vidmarović. U uvodnoj je riječi Ivan De Villa, predsjednik KLD „Rešetar“, istaknuo: „Smisao je ovih susreta, kao i naša želja, da se borimo i očuvamo hrvatski jezik u cijelom svijetu, što na neki način i uspijevamo. Ovdje postoji 37 zastava zemalja iz kojih se Hrvati javljaju, s kojima surađujemo, a velik broj dolazi u Rešetare na ove susrete. Objavili smo radove preko 700 autora iz cijelog svijeta, od Novoga Zelanda i Australije do Čilea, Perua, Meksika i Argentine, SAD-a i Kanade i do europskih zemalja. Organizirati sve to zajedno vrlo je zahtjevno i odgovorno. Međutim, sa zadovoljstvom s njima komuniciramo, razgovaramo i dogovaramo njihovo sudjelovanje na Rešetaračkim susretima pjesnika.“ O važnosti ovoga susreta govorи i nazočnost gostiju iz Makedonije: načelnika Općine Ilinden Žike Stojanovskoga, Ljerke Tot Naumove, pjesnikinje i članice Izvršnoga odbora Zajednice Hrvata u Makedoniji. Zatim su ondje bili predsjednici Zajednice Hrvata u Rumunjskoj Petar Hategan i u Italiji Damir Murković. Bili su nazočni i Hrvatska iseljenička zajednica „Anton Kikaš“ iz Kanade, tajnica Hrvatske matice iseljenika Dijana Mašal Perković, pjesnik iz Južnoafričke Republike Petar Bašić. Pod voditeljskom palicom pjesnikinje Lidije Puđak krenulo se s poezijom pjesnika iz Kanade, Australije, Južnoafričke Republike, Njemačke, Rumunjske, Italije, Švedske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Hrvatske i domaćina, članova KLD-a Rešetari. Među odabranim pjesnicima nastupili su i pjesnici iz Istre: Vesna Petrić Terzić iz Rovinja, Ana Krnjus iz Staroga Pazina i Josip Klarić iz Gračića. U glazbenom dijelu programa nastupili su gosti iz Beča, tekstopisci i skladatelji Josip Čenić i Mijo Mišo Bijuklić, kantautor duhovne glazbe iz Rovinja Davor Terzić i tri mlade pjevačice, sestre Josipović, Andrea, Lara i Lorena, kćeri voditeljice pjesničke sekcije 2-9-2-Rešetari Snježane Josipović. Cjelokupan program medijski je popratila HRT dok je putem interneta bio izravan prijenos u preko 50 zemalja te na TV postajama u Kanadi čiji je vlasnik dugogodišnji sudionik i sponzor susreta Anton Kikaš. Sljedeće jutro pjesnici su bili nazočni na misi u crkvi Krista Kralja. Misno je slavlje predvodio župnik Josip Bogović dok su glazbeno animirali Vesna i Davor Terzić, uz prisutnost Župskoga dječjeg zbara. (D. Terzić)

Priznanje župniku Antunu Kureloviću

Župnika, pa složit će se valjda svi, ima svakakvih. Ah, Bože moj, ta kao i nas vjernika. Što bi rekao blagopokojni don Andđeo od Svetoga Ivanca, sveti red na stranu, ali i svećenici, pa tako i župnici, samo su smrtnici i nesavršeni ljudi jer su stvorena. Zato se nikoga, pa ni njih, ne hvali ili barem ne previše za ovozemaljskoga života.

Ali, ipak, ima župnika koji se po nečemu ističu i koje se mora primijetiti. „Po djelima vašim prepoznati ću vas“, govorio je naš Gospodin Isus Krist. „I naš je župnik dobar“, zacijelo bi rekli mnogi vjernici iz raznih župa za svoje župnike i bili bi u pravu. Ali nije tako često da se u jednom trenutku, doista spontano i iz srca spoje one tzv. crkvene i svjetovne misli i osjećaji. To se dogodilo e upravo u Pićnu, uoči svetkovine sv. Roka (16. kolovoza), zaštitnika župe i Općine Pićan. I Općinsko vijeće Općine Pićan i župljeni preko članova Župnoga vijeća (naravno u tajnosti od samoga župnika) odlučili su ove, 2018. g., kao 20. u službovanju našega župnika vč. Antuna Kurelovića tu u našoj župi, odati mu priznanje i zahvalu za sav njegov rad, trud, skrb i svjedočenje vjere, za postojanost i ustrajnost s nama, za nas i među nama. Općinsko vijeće na svojoj mu je svečanoj sjednici povodom Rokove uručilo posebnu zahvalnicu za, kako to стоји napisano na većoj, uokvirenoj fotografiji pročelja glavne župne crkve u Pićnu koja mu je tom prigodom uručena kao prigodan dar: „20. obljetnicu službovanja u Pićnu, za nesebično darivanje i zalaganje za pićanski kraj i ljude“. Tako je naš župnik Antun Kurelović dobio počasno mjesto uz mons. blagopok. Josipa Pavlišića, velika svećenika i mudra čovjeka i domoljuba svojega hrvatskog naroda i zemlje Hrvatske, ljubitelja svoje mile Istre, koji je također, već u prvim godinama po nastanku naše mlade države Republike Hrvatske dobio isto takvo priznanje i zahvalnicu Općine Pićan. Lijepo je to i pravi je izraz narodne volje i službeno zahvaliti i prepoznati duhovnu, vjersku i javnu čovjekoljubnu misiju svojega župnika. Jer naš župnik, koliko god je svećenik, a i upravo i baš zato, uvijek je u službi svoje pastve, makar mi to ponekad i ne razumijeli, ali kod njega je uvijek i jedini motiv onaj za spas naših duša i za život vječni. Nije da tijekom svih tih godina možda nije bilo prilika da mu „prekipi“ pa da „utekne“ kao kao župnik Benjamin iz lanjskoga hit romana Jeana Merciera. Ta gundamo na sve i svašta, na duljinu mise, propovijedi, sprovoda, pa tek moralnih „litanija“ zaručnicima, pa ne rižu na mладence, pa stalno pita neke

šolde za obnovu ovu ili onu, ma otkud mu sva ta volja i *forca*... A on, naš župnik, kao da sve to ne vidi i ne čuje. Nikad i ništa na silu, samo Krista ima pred sobom, svijet za sobom.

Valjda je to ona „pobjedonosna“ konstanta koja resi našega župnika. Dosljedan u vjeri, uvijek na putu Kristova nauka. S malenima i djecom beskrajno strpljiv, umilan i nježan, s onim svojim malim slatkišima koji valjda više nikomu nisu zanimljivi, ali tamo, nakon sv. mise, u sakristiji, tamo postanu najfinije slastice koje redom obraduju svu djecu. Bit će da je on na kraju jedini najstrpljiviji, najdobroćudniji i najroditeljski među nama prema djeci kad ponekad na misi znaju pomalo bučiti, lupati, pričati, grickati, vrištati i svima to već smeta i kolutamo očima, ali ne i naš župnik. Jer se drži Isusovih riječi da malene treba pustiti bliže k Njemu i da, ako ne budemo kao djeca, nećemo vidjeti kraljevstva nebeskoga. Onda stariji i bolesniji, nemoćniji. Uvijek ima strpljenja za njih i tako očito i iskreno razumijevanje. Nikad nikoga osobno ne osuđuje, već po Isusovu nauku traži ljubav, milosrđe i praštanje za svakoga, jer svi mi kad-tad dođemo u dolinu za kamenovanje i ogoljeni čekamo navalu osuda. U društvu mlađih on postaje kao i oni po vedrini, optimizmu, ufanju, životnom elanu, ali pun mudrih pouka. Uvijek nasmijan, uvijek spreman ispričati nekakav vic ili doskočicu. A tek organizator i poticatelj mnogih zahvata na našim crkvama i njihovim okućnicama, župnoj kući, prilaznim putovima. Bez obzira na sve svoje zlatne godine, prvi je u znoju s alatom u rukama, ali i na čelu naših hodočasničkih putovanja svake godine. Nije pretjerano reći da valjda jedino on može ujediniti većinu župljana u bilo čemu. Možda i zbog njegovih poznih godina, ali prije će biti stvar osobnoga integriteta i poslanja, njega nisu zahvatile groznice moderne tehnologije, mobiteli, internet, mailovi, „vrijeme odmora“, nedostupnost. Nije to kritika drugima, nego pohvala i zahvala njemu. Jer on, naš župnik Antun Kurelović, uvijek je tu, uvijek u svom uredu, među svojim knjigama, dostupan i raspoloživ, prava enciklopédija, ali i Biblija. No, uvijek i jedino na putu Isusa Krista. Tu nema odstupanja ni kompromisa. I zato je bilo najnormalnije da ga se župljani, uz svjetovni oblik vlasti i života, sjete i u onom svom crkvenom dijelu. Ta isti su to ljudi. Pa su mu tako, uz onu zahvalnicu Općinskoga vijeća, na svečanoj sv. misi na svetkovinu sv. Roka, uručili zahvalnicu s likom sv. Roka, uokvirenu hrvatskim pleterom i toplim tekstrom koji

počinje s: „Mi, župljeni, povodom slavlja sv. Roka, kao znak zahvalnosti dodjeljujemo ZAHVALNICU preč. Anti Kureloviću za ...“, da ne navodim sve napisano jer sve to ne bi stalo u sve ono dobro, nadahnuto osobnom vjerom i službom Bogu i ljubavlju prema ljudima. Darovane su mu i tri knjige na temu propovijedi tijekom crkvene A, B i C godine i dvije košulje kao znak topline i obiteljske srdačnosti. Ta župa i jest jedna velika obitelj. Zašto sve ovo pišem? Nikad nije bilo lako biti svećenik, a možda je to još teže u današnje vrijeme globalizma, općih tzv. sloboda (pitanje je jesu li to slobode), opće gužve na medijskoj sceni, trendova preuzimanja svijeta od protunaravnih zakona i guranja čovjeka na Božje mjesto. Ponekad se čini da je to borba s vjetrenjačama. O svećenicima mediji pišu samo kad izbjije neka afera ili skandal, kad se nad nečim javnost sablažnjava. Uglavnom, nikad ništa lijepo ni pohvalno, kao da takve strane priče i nema. A život je prepun takvih dobrih naših svećenika, naših duhovnih pastira. Zato, zašto ne hvaliti, zašto ne objaviti, promicati dobro?! Ne radi hvale čovjeka, nego radi hvale Bogu što nam je dao takva svećenika i župnika, što imamo Crkvu koja ga je iznjedrila, roditelje koji su ga rodili i nas što imamo Božju milost da u svom župniku prepoznajemo dobro i svojega prvog neposrednog crkvenog pastira. Lijepo je kad su zajedništvo i ljubav obostrani. Dobri nam ga Bog poživio i blagoslovio svaki njegov dan! On je naša dobra stvarnost i to imamo pravo i obvezu javno reći. (D. S.)

Proslava blagdana sv. Franje u Pazinu

U pazinskom franjevačkom samostanu Pohođenja Marijina, blagdan utemeljitelja Franjevačkoga reda, sv. Franje Asiškoga, proslavljen je svećanim misnim slavlјem koje je predvodio vlč. Darko Zgrablić, župnik u Svetvinčentu, u suslavljisu više svećenika iz Pazinskoga i okolnih dekanata. Na misi se okupio velik broj vjernika koji su ispunili samostansku crkvu.

Ta je misa ujedno bila i oproštaj od jednoga od tamošnjih fratra: fra Drago Vujević dobio je novo poslanje, ide u misije u Južni Sudan. On je trenutno u Zagrebu na pripremama, ali se došao oprostiti od subraće u pazinskom samostanu. Vjernici su mu tom prigodom izrazili zahvalnost, privrženost i podršku. Vlč. Zgrablić u prigodnoj je homiliji naglasio važnost mira u životu svakoga čovjeka. Stojimo danas pred životom čovjeka koji, mogli bismo reći, sjedne strane nije imao mira, ali nije bio ispunjen nemirom. Nije imao mira jer je bio potpuno predan, nije tražio ništa za sebe, niti je razmišljao o sebi, ni kako bi nešto sebi stekao, nego se davao. Nama davanje stvara frustracije, ne dobivamo odgovor, ako i ne odustanemo, razočarani smo. Sv. Franjo se dao i darovao bez računice, bez rezerve, poput Isusa. Želio je naslijedovati Krista, zato se trudio potpuno se davati. Prihvatio je sve križeve života zato jer je ljubio Krista po svakome križu, ljubio ga je do te mjere da se i tijelom suočio raspetom Kristu, zadobio je njegove biljege na tijelu. No, fizički biljezi ne bi se dogodili da nije njegovo srce bilo obilježeno, otpečaćeno ljubavlju i predanjem, življienjem i umiranjem za Isusa Raspetoga. Molio je Gospodina: „Daj da očutim u svome srcu ljubav koju si imao ti kad si na križu bio raspet i umirao za nas.“ Poanta svih naših sakramenata, pobožnosti, molitava nije u njima samima, nego nas žele dovesti toj ljubavi. Ova je sveta misa naš susret s Isusom Raspetim. Svetci su to razumjeli. Sveti Franjo bio je čovjek do zadnjega komadića kostiju i kože, čovjek poput nas, koji je živio kao i mi, ali je to shvatio i izdignuo se. Želio je najviše ljubiti Isusa. U toj je ljubavi rastao. Naravno da to nije išlo lako. I mi želimo rasti, ali ne želimo trud, napor, ne želimo umirati. Sveti Franjo to je prihvatio. Bio je spremjan umrijeti kao mučenik, ali je i živio za Isusa. Ta nas njegova ljubav i oduševljava i posramljuje, naglasio je vlč. Zgrablić. Proslavu je uveličao župni zbor BDM od Krunice iz Trviža. (G. Krizman)

PROSLAVA ZAŠTITNIKA ŽUPE I NOV POČETAK

**„GLE, KAKO JE DOBRO I KAKO JE MILO KAO BRACA ŽIVJETI ZAJEDNO“
Ps. 133**

Bog je želio da župljani Roča na sjeveru Istre baš na dan kada slave svoga zaštitnika sv. Bartolomeja Apostola, zahvaljuju, onoliko koliko ljudsko srce može osjećati zahvalnost, za jedanaest godina službovanja koliko im je vlč. Dalibor Pilekić bio darovan. Uz službovanje u Roču paralelno je vodio i Župu sv. Jeronima Prezbitera u Humu te Župu sv. Kancija, Kancijana i Kancijanile u Lanišću. Sve tri župe čini niz manjih crkvica, u kojima se misna slavlja slave jednom godišnje, u nekim i dvaput tjedno, ovisno o broju stanovništva koje obitava na tom području. Valja spomenuti da je to kraj u kojem je sačuvana tradicija da se na kvatervnu nedelju nakon mise u procesiji odlazi na molitvu i blagoslov na groblje. Roč i Roščina, odnosno župljani Sv. Bartolomeja Apostola, zahvalni su svom dosadašnjem župniku vlč. Daliboru što je u taj kraj urezao neizbrisiv i pozitivan trag kao duhovni pastir, sugrađanin i prijatelj; što je u njihove domove unosio blagoslov i mir. Vlč. Dalibora krasi veliko i nesebično srce, što je dokazao nebrojeno puta vodeći brigu o djeci, mlađima, redovito je posjećivao i tješio stare i bolesne. Uvijek je za sve imao vremena i lijepu riječ, bio je uvijek spremjan svugdje i svima izići ususret. Ljudi će ga posebno pamtiti po njegovim misnim slavlјima koja su uvijek odisala spokojem, njegovim propovijedima koje je iznosio na način razumljiv svim uzrastima, tako da su svi odlazili svojim domovima bolji i bogatiji u srcu. Župljani su mu također zahvalni za one divne, a tako ohrabrujuće i obećavajuće riječi koje je izgovarao u tužnim i preteškim trenutcima prilikom ispraćaja najmilijih na vječni počinak. Naučio je ljudi kako su svi isti u Božjim očima, a upravo su i za njega svi bili jednaki. Nakon jedanaest godina zajedništva župljani nisu gotovo željeli vjerovati da se bliži rastanak, ali nisu se oni oprostili, samo su se pozdravili čvrstim stiskom ruke s nadom u neki novi susret. Vlč. Dalibor premješten je u susjednu župu, Župu Uznesenja Blažene Djevice Marije, gdje će obavljati službu „insolidum“, uz vlč. Marija Žmaka, a ionako već nekoliko godina vlč. Dalibor Pilekić obnaša i službu buzetskoga dekana. Dva dana kasnije, točnije, 26. 8., zajedničkom svetom misom „novoga i staroga“ župnika, predstavljen je novi župnik, vlč. Josip Mašina kojeg su župljani velikodušno i s veseljem dočekali, s vjerom u dobru suradnju, kako na duhovnom-vjerskom, tako i svi drugim područjima. I na kraju: vlč. Dalibor Pilekić nije brinuo samo o ljudima, u zajedništvu s crkvenim vijećem brinuo je o mnogočemu, kao naprimjer, o novom zvonu, koje možda upravo sada dok vi, dragi čitatelji, ovo čitate, dobiva zadnji sjaj! Ali o tome nekom drugom prilikom. (Tekst: Lorena Pavletić, foto: Edi Pavletić)

Prvi istarski tabor i njegovo značenje (II. dio)

Vlasti su djelovale onemogućujući masovniji posjet, u čemu se isticao grof Joseph Zichy od Vasonyha, prvi guverner riječkoga Provizorija i hrvatsko-ugarskoga primorja; čak su odašljani brzojavi pojedincima „(...) te im se očitovalo, da nije dopušteno ići na tabor”.

Širile su se i glasine o mogućoj intervenciji vojske, a oružnici su sprječavali kretanje iz riječkoga područja prema Kastvu. Na drugoj strani, širene su glasine među samim Kastavcima da će im biti povećan porez i da će biti mobilizirani. Osobito su se isticali u protutaborskom radu „riječki Ungarezi“ te vološčansko-lovranski talijanaši.

O tome kako su Kastavci u to doba vidjeli taborski pokret, svjedoči bilješka kastavskoga mladića Ivana Lučića: „Učimo se od Čehah, kako valja puk dovesti do prosvete. Da je današnje taborovanje koristno osobito za prosti puk o tom neće nitko dvojiti. Tabor je narodna skupština pod vedrim nebom, gde je narodu dozvoljeno svoje misli i želje otkrivati, te ove pred visoku vladu prestavlјati, da ova olahkoti teško breme, kojim su narodi napertjeni. Taborovanje je i put pravi, koji pelje jednega kmeta k cilju spoznanja, što, odkle i kakav mora biti, uz što i zašto i do čega mu je stalo kano sinu domovine, majce i deržavljanu deržave. Gledje taborovanja se Čehi izmed svijuh Slavenah odlikuju.“ O pripremama za masovni tabor, bez sumnje, raspravljalo se i u mnogim drugim sredinama Pokrajine, a ima i pisanih izvora koji potvrđuju golemo zanimanje ne samo čitaoničara nego i drugih Kastavaca za taj događaj u njihovoj sredini; već ga tada shvaćaju povijesnim te se o njemu međusobno dopisuju. No, Naša sloga ne daje mu previše prostora, a i od straha da skup

ne bude zabranjen, organizatori su na drugome sastanku odlučili krenuti opreznije te su stoga s liste govornika skinuli svećenike F. Ravnika i V. Spinčića da se ne kaže kako će na Kastavštini biti održan popovski tabor. Ipak, Vlada je otezala s davanjem dozvole – čini se da je do Kastavaca došla tek početkom svibnja, iako je to već doba kada Hohenwartova Vlada zabranjuje cijelu seriju slovenskih tabora. Tako su ljubljanske Novice odmah, 10. svibnja, objavile brzojav: „Kastavski tabor 21. maja dozvoljen – 1. in 2. točka programa propovedani. Odbor.“ Naša sloga je, međutim, u kratku komentaru odlučno ustvrdila: „Neka nam dadu naš jezik, pak smo se spasili i siko i tako!“ No, vlasti su i dalje djelovale onemogućujući masovniji posjet, u čemu se isticao grof Joseph Zichy od Vasonyha, prvi guverner riječkoga Provizorija i hrvatsko-ugarskoga primorja; čak su odašljani brzojavi pojedincima, „(...) te im se očitovalo, da nije dopušteno ići na tabor“. Širile su se i glasine o mogućoj intervenciji vojske, a oružnici su sprječavali kretanje iz riječkoga područja prema Kastvu. Na drugoj strani, širene su glasine među samim Kastavcima da će im biti povećan porez i da će biti mobilizirani. Osobito su se isticali u protutaborskom radu „riječki Ungarezi“ te vološčansko-lovranski talijanaši.

Na brdašcu sv. Mihovila skupilo se toga svibanjskoga dana čak 10 000 ljudi

Psihološki se rat rasplamsavao; što se dan održavanja tabora približavao, to je više postajalo očito da će na njega doći prava masa svijeta. Prema procjenama ljubljanskih Novica, na brdašcu sv. Mihovila skupilo se toga svibanjskoga dana čak 10 000 ljudi, dok je Naša sloga govorila o brojevima od 8000 do 10 000. No, bilo koji da je broj točan, uspjeh je zaista bio golem: toliko mnoštvo ljudi skupiti na jednome mjestu, i to uz stalnu neprijateljsku, službenu agitaciju i sprječavanje te uz ondašnje

prometne veze – bio je to zaista organizacijski pothvat, prvi pravi masovni trijumf hrvatskoga narodnog pokreta Istre i otoka, pa tako, naravno, i njihova čitaoničkoga dijela, u ovome slučaju u prvome redu kastavskih čitaoničara. U svezi s održavanjem toga prvog hrvatskog tabora u Istri, treba spomenuti i jednu zanimljivost: tabor je dao i određen financijski prihod pa je od njega, najvjerojatnije, dobio pomoć i M. Laginja, u to vrijeme zagrebački student. Taj događaj na Kastavštini 1871. g. bio je predzadnji skup dopušten od vlasti. Promatrajući česte neprilike, a prisjećajući se tabora, tada mlad V. Spinčić pisao je prijatelju: „(...) A tabori! U jedan dan, u jedno po podne imao se je čuti glas iz miliun grla. Nu ne dopustiše, s tim pako sebi ništa ne pomogoše. Sa svimi zabranami narod ne prestaje ono misliti što je do sada mislio, misao mu ne mogu zabraniti, a nije dugo vreme da se bude i na njihove misli i na njihove želje pozornost obraćala, akoprem se i do sad obraća nu zato kako jih zatrta ne zato kako jim zadovoljiti.“ Značenje prvoga hrvatskog tabora u Istri i u preporodnom je smislu veoma veliko. Naime, suvremenici su se svakako nadali da će im zahtjevi biti prihvaćeni. U tome duhu pisao je i suvremenik Kuzma Spinčić mladome V. Spinčiću: „(...) tabor je pasao i ča pitali u njemu se ufamo da ćemo zadobiti.“ Međutim, stari V. Spinčić pedesetak je godina kasnije ustvrdio o zahtjevima koji se nalaze u taborskim rezolucijama: „Hipno nisu bile ispunjene, ali su koristile u toliko, u koliko se je s njima narod osvješćivao, te je ispunjenje onoga, što je sada, a i u drugim zgodama zahtijevao, malo pomalo postigao.“

BOGA SE MOŽE SPOZNATI JER ON TO ŽELI

Iz Katekizma Katoličke Crkve

54 „Bog, koji po Riječi stvara i uzdržava sve, pruža ljudima u stvorenjima trajno svjedočanstvo o sebi. Hoteći pak da otvorí put višnjeg spasenja, on je povrh toga već od početka praroditeljima otkrio samog sebe.“ Zaogrnuvši ih sjajem milosti i pravednosti, Bog ih je pozvao na usrdno zajedništvo sa sobom.

32 Polazeći od gibanja i nastajanja, iz kontingenčije, iz reda i ljepote svijeta može se spoznati Boga kao izvor i svrhu svemira. Sveti Pavao s obzirom na pogane tvrdi: *Što se o Bogu može spoznati, očito im je: Bog im se očitovao. Uistinu, ono nevidljivo njegovo, vječna njegova moć i božanstvo, onamo od stvaranja svijeta, umom se po djelima vidi.* (Rim 1,19-20) A sveti Augustin kaže: „*Ispitaj ljepotu zemlje, mora, prorijedena i svugdje prisutnog zraka; ispitaj ljepotu neba (...) ispitaj sve te stvari. Sve će ti govoriti: Gledaj nas samo i promotri kako smo lijepi! Njihova je ljepota kao njihov hvalospej. No, ta stvorena, tako lijepa, a iako promjenjiva, tko ih je stvorio ako ne netko tko je lijep, a nepodložan mijeni?*“

374 Prvi čovjek nije samo kao dobar stvoren nego je i postavljen u prijateljstvo sa svojim Stvoriteljem i u takav sklad sa samim sobom i sa stvorenjem oko sebe da će to nadvisiti samo slava novoga stvorenja u Kristu.

55 Ta Objava nije bila prekinuta grijehom naših praroditelja. Bog ih je „po njihovu padu, obećavši otkupljenje, stvarno podigao dajući im nadu u spasenje; i ne sustajući, vodio je brigu za ljudski rod da svima koji, ustrajući u dobrom djelima, traže spasenje, dade život vječni.“ *A kad je neposluhom izgubio tvoje prijateljstvo, nisi ga ostavio pod vlašću smrti (...) Više si puta ljudima i savez ponudio.* (IV. euharistijska molitva)

397 Čovjek napastovan od đavla pustio je da mu u srcu zamre povjerenje prema Stvoritelju i, zlorabeci slobodu, nije poslušao zapovijed Božju. U tom je bio prvi čovjekov grijeh. Svaki grijeh nakon toga bit će neposluh prema Bogu i manjak povjerenja u njegovu dobrotu.

410 Nakon pada čovjek nije od Boga napušten. Naprotiv, Bog ga poziva i na tajnovit mu način objavljuje pobedu nad zlom i dizanje iz njegova pada. Taj je odlomak Knjige Postanka nazvan „Protoevangelje“ jer je prvi navještaj Mesije otkupitelja, borbe između zmije i žene te konačne pobjede njezina potomka.

761 Okupljanje Božjega naroda počinje onog trenutka kada grijeh ruši zajedništvo ljudi s Bogom i među sobom. Okupljanje Crkve je, da tako kažemo, Božji ustuk na pomutnju prouzrokovanoj grijehom. To se ponovno ujedinjavanje ostvaruje tajnovito u krilu svih naroda: „U svakom je narodu Bogu mio onaj koji ga se boji i čini pravdu.“ (Dj 10,35) (Pripemio BiB)

BISKUPSKA SINODA O MLADIMA

VATIKAN Koliko je Crkva spremna dopustiti da ju 'uznemiruju' snovi mladih, i hoditi s njima kako bi ih ostvarili, u novosti i ljepoti?

Pitanje je o kojemu se u subotu

20. listopada raspravljaljeno na Biskupskoj sinodi o mladima koja je u tijeku u Vatikanu o temi „Mladi, vjera i razlučivanje zvanja“, na završetku razmišljanja o trećem dijelu dokumenta Instrumentum laboris.

Crkvi je potrebno pastoralno i misionarsko obraćenje koje neće biti jednostavno tehnička vježba, nego potreba za naslijedovanjem Krista, obraćenje usmjereno na obnovu same Crkve kako bi se težilo višemu, kako bi se više služilo, istaknuto je u nekim izvještajima s radova u manjim radnim jezičnim skupinama (circoli minori). Važan doprinos za ostvarivanje tog obraćenja dolazi upravo od mladih. Oni ne smiju biti samo glavni ‘primatelji’ pastoralnoga djelovanja, nego i subjekti protagonisti i aktivni sudionici u postupcima odlučivanja, u smislu suodgovornosti i kolegjalnosti, jer mogu ponuditi nešto dragocjeno čime Gospodin može činiti čuda, istaknuli su sinodski oci. Brojni su, međutim, izazovi s kojima se mlađi moraju danas suočavati: marginalizacija, ponavljajuće ženā koje su žrtve mačizma i neravnopravnosti; zatim ovisnosti; pitanje homoseksualnih osoba koje valja pastoralno popratiti kako bi rasle u vjeri i kako ne bi bile diskriminirane, jer Crkva se protivi svakoj diskriminaciji, koja je protiv bilo koje osobe ili skupine. Mlađi se danas moraju suočavati i s nezaposlenošću; s etičkim pitanjima o seksualnosti i pobačaju; s utjecajem okultizma; dramom zlostavljanja, u odnosu na koje Crkva može, i treba, biti reformirana kako bi doista bila sigurna i pouzdana sredina.

Nova misionarska duhovnost

U odnosu na sve to glavna je zadaća Crkve prenositi dar vjere i to uz praćenje, razlučivanje i integraciju, oslanjajući se na slušanje Evanelja i zauzimajući se oko najdjelotvornijih oblika za razgovor s mladima, kao što su glazba i sport. Crkva treba biti ona koja izlazi, a hitno je potrebna i

nova misionarska duhovnost, rečeno je na skupu. Vrlo je važno bilo i razmišljanje o obitelji, „maloj Crkvi“, školi ljubavi i čovječnosti, polazišnoj točki na putu do Krista. Zbog toga ne može se o pastoralu mladih razmišljati odvojeno od obiteljskoga pastoralu. Uz obitelji pak valja obnoviti i župu kao mjesto slušanja, zajedništva i misije, istaknuli su sinodski oci. U izlaganju manjih radnih skupina istaknuto je, među ostalim, hitno potrebno veće zauzimanje u svrhu društvene pravednosti, posebice u odnosu na siromašne. Odgoj mladih za socijalni nauk Crkve, štoviše za njegovu inkulturaciju, bitan je kako bi se suprostavljali korupciji te promicali mir i očuvanje svega stvorenog, rekli su sinodski oci. Mlađi, naime, mogu biti graditelji civilizacije ljubavi, zaštitnici našega zajedničkog doma, mijenjajući iznutra, evanđeoskim vrijednostima i Božjim milosrđem, svijet politike, gospodarstva, zdravstva i masovnih medija. Sa sinode se traži i veća pozornost prema kršćanima, žrtvama progona, čija su se svjedočanstva često čula ovih dana na skupu, kao i prema migrantima koje valja primiti, zaštiti i integrirati. Istdobro, u sinodskoj dvorani istaknuto je da im valja pružati pomoć u njihovim domovinama, i to putem partikularnih Crkvi. U tom smislu mlađi mogu biti vrijedna potpora, postajući pravim „apostolima migranata“, jer među njima često ima mnogo mladih osoba.

Misa - susret s Bogom

Na sinodi se raspravljaljalo i o pozivu na svetost. Mlađi čeznu za svetošću i želete dobiti praktične savjete koji će im pomoći na tom putu. Zbog toga je važno ne zanemariti duhovnu dimenziju, jer omogućuje mladima razlučiti put koji Bog otvara pred njima. Stoga su potrebni sposobni pratitelji koji podupiru mlađe u ispravnim odlukama, a s druge strane valja razmotriti odgovarajući kršćanski stil života za mlađe; primjerice, određeni stil molitve, razmatranja Svetoga pisma ili posebnih euharistijskih slavlja. Treba, naime, naučiti mlađe da je misa susret s Bogom, trenutak dodira s Kristom. Na kraju, iz više je izlaganja proizšlo mišljenje da je sinoda samo početak procesa koji, poput plamena, valja nositi dalje, podupirati i širiti na lokalnoj razini, izvijestio je Vatican News. (IKA)

I mi smo bili u Rimu

U vremenu od 4. do 8. 10. 2018. god. hodočasnici iz Župe sv. Jurja – Stari Pazin i Svetе Lucije Pazinske obišli su Firencu, Rim i Asiz. Ovo dugo očekivano hodočašće predvodio je vlč. Željko Zec, župnik spomenutih župa, uz podršku vlč. mr. sc. Ilijе Jakovljevićа, župnika iz Fažane, koji je svojevremeno studirao u Rimu te nam je putem ispričao mnoge zanimljivosti iz prošlosti i povijesti Rima te nas tako pripremao za ono što ćemo vidjeti.

Firenca

Prvi dana našeg hodočašća na putu prema Rimu posjetili smo Firencu, poznatu po svojoj umjetnosti i jedinstvenoj arhitekturi. Posjetili smo srednjovjekovni most Ponte Vecchio, Santa Croce, a posebno smo ostali zadviljeni veličinom firentinske katedrale koja je jedna od najpoznatijih talijanskih građevina. Ujedno je to i treća crkva po dužini na svijetu, duga je 148 metara (duže su crkva sv. Petra u Rimu i sv. Pavla u Londonu).

Rim: 1. dan

Sljedećega dana ugledali smo taj čuveni vječni grad Rim. Već izdaleka vidi se kupola na bazilici sv. Petra u Vatikanu. Rim

je jedan od rijetkih gradova koji se mogu pohvaliti neprekidnim razvojem svoje civilizacije tijekom tri tisuće godina. U sredini Rima nalazi se grad i država Vatikan koja se prostire na 0,44 km². Bazilika sv. Petra, koja dominira Vatikanom i Rimom, a koja je i najveća na svijetu, prostire se u dužinu 211 metara, glavna lada široka joj je 27 m, a visoka je 45 m. Dijagonalna bazilike iznosi 137 metara. Promjer je kupole 42 m, a visina zajedno s križem na vrhu iznosi 137 m (30 m viša je od zagrebačke katedrale). Polovicom 18. st. kupola je napukla pa ju je popravio naš Ruđer Bošković opasavši je s pet željeznih obruča. Freskama bogato oslikani zidovi, mnogobrojni kipovi (najpoznatiji kip je Michelangelova Pietà iz 1499.), mnoštvo arkada i kapela doista ostavljaju bez daha. Potom smo posjetili Vatikanske muzeje. Nakon prolaska kroz Egipatski i Etruščanski muzej razgledali smo dvoranu kipova i dvoranu tapiseriju, koje su nam se posebno dojmile jer su napravljene u 3D tehnići. Dakle, za zamisliti nam se kako su u ono vrijeme izrađivali takva čudesna djela. Put nas je vodio dalje do najpoznatije kapele na svijetu – Sikstinske kapele. Ona je poznata po tome što se u njoj održavaju izbori za novoga papu.

Cijelu prekrivaju poznate Michelangelove freske, a tu je naslikao i najveće umjetničko djelo što ga je ikad jedna ljudska ruka napravila, a to je Posljednji sud. Slika ima 400 m² i na njoj je naslikana 291 osoba. Tu je Michelangelo iznad zbiljskih arhitektonskih elemenata postavio oslikanu arhitektonsku strukturu u koju je zapanjujućim trodimenzionalnim efektima smjestio različite figurativne elemente. U popodnevnim satima posjetili smo Katakcombe sv. Katalista, gdje smo nakon obilaska dugačkih podzemnih tunela sudjelovali na sv. mise koju su služili naši svećenici vlč. Zec i vlč. Jakovljević. Svakako treba napomenuti da nas je u Rimu dočekao i vlč. Želimir Bagavac koji se nalazi tamo na studiju te nam tijekom triju dana bio vjeran pratitelj.

Rim: 2. dan

Sljedećeg dana posjetili smo veličanstvenu baziliku sv. Pavla izvan Zidina, gdje se nalazi grob sv. Pavla, a na zidu pri vrhu nalaze se sve medaljon do medaljona sa slikama svih dosadašnjih papa. Posljednja slika, slika sadašnjega pape, posebno je osvijetljena. Obnovu bazilike koja je bila jako uništena u požaru 1823. potpomogao je i naš J. J. Strossmayer tako što je poklonio drvenu

građu od slavonskoga hrasta za cijeli strop. Nakon toga razgledali smo osmerokutnu krstionicu, crkvu sv. Ivana Lateranskoga – majku svih crkava u Rimu. U nju dolazi novoizabrani papa i tu kao biskup Rima preuzima svoju katedralu. U njoj se nalazi 12 velikih kipova apostola. U bazilici Sv. Križa Jeruzalemскога čuva se zemlja s Isusova groba koju je ovdje donijela sv. Jelena, zajedno s dijelom drva s Kristova križa, kao i sveto trnje iz Isusove krune. Crkvu *Santa Maria Maggiore* zapamtili smo po tome što se u njoj svake godine 5. kolovoza otvara mali dio stropa i kroz njega se bacaju bijele latice krizantema što podsjeća na snijeg. Naime, prema predaji, 356. godine BDM ukazala se papi Liberiju rekvavi da njoj u čast sagradi crkvu gdje sutradan nađe snijeg, to se zbilo 5. kolovoza. Posebna je i po tome što se u njoj nalazi grob sv. Jeronima koji je podrijetlom bio Hrvat (neki kažu iz okolice Zrenja), ali i grob poznatoga pape Siksta V. (Srećko Perić) koji je po ocu također bio Hrvat. Znajući što je sve napravio u samo pet godina svoga pontifikata, s još smo se većim poštovanjem poklonili na njegovu grobu.

Tko je bio Siksto V. (1520. – 1590.)? Bio je jedan od trojice papa u povijesti koji su bili hrvatskoga podrijetla. Nevjerojatno koliko je napravio u samo pet godina: dovršio je kupolu i Trg sv. Petra s obeliskom. Obnovio je oko 120 crkava. Utjemeljio vatikansku tiskaru. Temeljito je reformirao Rimsku kuriju. Dao je obnoviti rimsko središte tako što je otvorio 6 novih gradskih ulica. Obnovio je vodoopskrbnu mrežu. Borio se protiv razbojnika i kriminalaca te protiv moralne raskalašenosti. I najznačajniju stvar za nas Hrvate: osnovao je Zavod sv. Jeronima čijim je članom mogao postati samo onaj koji zna ilirski, hrvatski jezik te je hrvatskoga podrijetla. Šećući dalje Rimom, prošli smo oko rimskoga Koloseuma da bismo došli u crkvu sv. Petra u Okovima, gdje se nalazi grob

Julija Klovića, lanci u koje je bio okovan sv. Petar, poznati kip Mojsija. Potom smo se zaustavili na Kapitolu gdje se nalazi grob posljednje bosanske kraljice Jelene Kotromanović Kosače. krenuvši dalje, kiša nas je zaustavila ispred Oltara Domovine, tako da bolje razgledamo i upamtimo. Prilično smo se smočili ispred spomenika Vitoriju Emanuelieu II. Svaki državnik koji dođe službeno posjetiti talijansku vladu, ovdje dođe položiti vijenac.

Rim: 3. dan – Angelus s Papom

U ranim jutarnjim satima posjetili smo crkvu sv. Marije od Zaćeća, veličanstvenu Fontanu di Trevi, najmonumentalniju i najpoznatiju fontanu u Rimu. Put nas je doveo do crkve sv. Ignacija Loyolskog koju smo zapamtili po lažnoj kupoli koja je vješto naslikana na ravnom platnu. U toj crkvi nalazi se i grob našega pisca prve hrvatske gramatike – Bartola Kašića. Vlč. Želimir pokazao nam je i poznato veliko Papinsko sveučilište Gregorianu koju i sam polazi. Spustili smo se do Piazze Navone gdje se nalazi prekrasna fontana koja simbolizira četiri rijeke. Ušli smo i u Panteon koji nas je oduševio svojim otvorenim stropom promjera 9 metara. Kroz taj otvor sunčeve zrake u svako godišnje doba točno u podne padaju duž bijele crte od mramora na podu. Veliki su bili umovi koji su to proračunali 27 god. prije Krista. Panteon je pretvoren u crkvu s vrlo dobrom akustikom koju smo isprobali zapjevavši pjesmu našoj Majci Mariji. Izazvali smo pozornost ostalih posjetitelja koji su nas nagradili pljeskom. Zanimljivo je i to da se na blagdan Duhova kroz otvor na vrhu bacaju latice crvenih ruža što podsjeća na plamene jezike, silazak Duha Svetoga. Svakako je središte nedjeljnoga boravka u Rimu bio Angelus s papom Franjom. U velikom mnoštvu vjernika nastojali smo doći čim bliže Papina prozora, a da se ne izgubimo, uvelike su nam pomogle naran-

časti rupci oko vrata i naša zastava koju smo ponosno nosili. Nestrpljivo smo očekivali njegovu figuru na prozoru. U svom je obraćanju istaknuo ljepotu braka, ali i činjenicu da Crkva ne osuđuje one kojima on ne uspije, već dovodi Bogu ranjena i izgubljena srca. Dodao je da valja svakodnevnom molitvom Krunice udaljiti đavla koji želi podijeliti crkvu. Osnaženi njegovom porukom ljubavi i mira s novim smo poletom krenuli dalje, i to penjući se na vrh kupole sv. Petra, odakle se pruža prekrasan pogled na čitav Rim, a posebno na vatikanske vrtote. U večernjim satima naš posljednji dan boravka u Rimu zaokružen je na najljepši mogući način – slavljem sv. mise u Zavodu sv. Jeronima koju je predvodio šibenski biskup Tomislav Rogić, u suslavljvu s desetak svećenika, među kojima su bili i naš vlč. Zec i vlč. Bagavac.

Asiz

Tri dana razgledavanja Rima brzo su prošla. Slijedio je put kući, ali s kraćim zaustavljanjem u Asizu. Po dolasku, u podnožju brda Asi razgledali smo crkvu *Santa Maria degli Angeli*, gdje je sv. Franjo dobio poziv. Veoma nas je zaintrigirala (osobito nas iz Sv. Lucije) ta velika crkva u čijoj se unutrašnjosti nalazi cijela mala crkva. Uspinjući se na brdo, ostali smo zatečeni veličinom bazilike sv. Franje Asiškoga. Tu je naš domaćin bio fra Zlatko Vlahek koji nas je tumačeći slike, reljefe i freske, preveo kroz donju i gornju baziliku. Tu smo primijetili freske koje su se tijekom godina i oksidacije pretvorile u negative. Preostalo vrijeme iskoristili smo za posjet ostalih crkava u Asizu pa smo razgledali crkvu *Santa Maria Sopra Minerva*, baziliku sv. Klare gdje se nalazi i njen grob te katedralu *San Rufino* u čijem se podu kroz staklo vide ostaci temelja rimske cisterne preko kojih je katedrala sagrađena. (*Mirjana Ferencić*)

Obilježena 5. obljetnica beatifikacije Miroslava Bulešića

U petak, 28. rujna 2018. u pulskoj crkvi sv. Pavla ap. svečano je proslavljenja peta obljetnica beatifikacije bl. Miroslava Bulešića. Misno je slavlje predvodio porečki i pulski ordinarij mons. dr. sc. Dražen Kutleša, u suslavljku s dvadesetak svećenika.

Uvodni pozdrav dobrodošlice izrekao je župnik te župe, pulski dekan preč. Milan Mužina, koji je pojasnio da se petu obljetnicu odlučilo proslaviti u ovoj župi, koja ove godine obilježava pola stoljeća od osnivanja, osobito stoga jer je tadašnji ordinarij, mons. dr. Dragutin Nežić, cijeli projekt izgradnje toga pastoralnog centra stavio po zaštitu mučenika Miroslava Bulešića. Biskup je istaknuo povijesnu važnost toga jedinstvenog događaja za Porečku i Pulsku biskupiju te potrebu zahvalnosti Bogu što smo mogli biti prisutni na tome događaju. No, jednako tako, nastavio je biskup, trebamo biti zahvalni Bogu i na daru bl. Bulešića, toga mladog svećenika koji se odupro zlu u svakome obliku, bilo fašizmu, nacizmu ili komunizmu. Zlo uvijek napada dobro i na nama je da prepoznamo dobro i odupremo se zlu. Mi danas živimo u vremenu kada smo često indiferentni, no, potrebno je znati, istaknuo je biskup, da se time nesvesno stavljamo na stranu zla. Molimo stoga bl. Miroslava da nas zagovara da se u svim životnim situacijama znamo uvijek staviti na stranu dobra, zaključio je mons. Kutleša.

„Ostajem sam s Tobom, o Bože, pripravan da vršim uvijek samo i jedino Tvoju sv. volju.“

Prigodnu homiliju izrekao je vicepostulator u kauzi za kanonizaciju bl. Miroslava Bulešića vlč. mr. sc. Ilija Jakovljević. Večeras okupljeni na ovom misnom slavlju želimo zahvaliti Bogu što je našem hrvatskom narodu i Katoličkoj Crkvi podario bl. Miroslava Bulešića, svećenika i mučenika. Bl. Miroslav Božji je dar kako našem narodu, tako i sveopćoj Crkvi. Propovjednik je podsjetio kako se danas, pet godina nakon beatifikacije, relikvije našega blaženika nalaze po cijelom svijetu te mu se mnogi utječu u svojim molitvama. A zašto je tome tako, zašto je jedan mladi svećenik, iz jednoga malog mjesta u Istri postao duhovni magnet u Crkvi? Vlč. Jakovljević je pojasnio: Bog ga je izabrao, a on spremno rekao „fiat voluntas tua – neka

bude volja Tvoja!“ Ta se volja očituje u Miroslavovim riječima: „Uz Tvoju milost i ako me Ti učiniš dostoјnjim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim.“ Miroslav želi biti do kraja, ono što se kaže za svećenika, „Alter Christus“. U pismu svećeniku Antunu Prodanu piše: „Mi predstavljamo Isusa.“ Miroslav je tako živio i djelovao. Propovjednik je potom pobliže objasnio bit kršćanskoga mučeništva: ono nije junaštvo ili dokazivanje svoje ljudske moći, a još manje smatranje ovozemaljskoga života bezvrijednim. Bl. Miroslav nije težio junaštvu, nego je nastojao svoj život suočiti Vrhovnom Svećeniku, Isusu Kristu, i to do kraja, na križu. Kardinal Angelo Amato, prefekt Kongregacije za kauze svetih, u svojoj je propovjedi prigodom beatifikacije služe Božjeg Miroslava Bulešića izrekao: „Na pitanje je li don Miroslav bio pripravan na mučeništvo, odgovaramo da se svetost ne improvizira. Mučeništvo nije slučajan plod naše naravi. Božja providnost po otajstvenim putovima milosti tijekom vremena priprema svjedočke Evanđelja za najuzvišeniju žrtvu“, podsjetio je vlč. Jakovljević. Bl. Miroslav nije postao mučenik slučajno, slučajno zaklan u Lanišću nakon krizme, već je po Božjoj providnosti cjelokupan njegov svećenički život bio usmjeren prema njegovoj golgoti gdje se trebalo dogoditi mučeništvo. Miroslav o vlastitom mučeništvu ne progovara samo u vrijeme rata, kad je bila veća mogućnost da bude ubijen, nego o svojoj spremnosti na mučeništvo piše dva mjeseca prije negoli će se dogoditi, 24. lipnja 1947.: „Ja želim, ako je Tvoja volja, čim prije doći k Tebi“, citirao je propovjednik zapis iz Blaženikova Duhovnoga dnevnika, Miroslav se osjeća zrelim, spremnim, da u 27. godini života dâ svoj život za Krista. Ne boji se ovozemaljske smrti, već je žudi. Svoj duhovni testament završava riječima: „Ostajem sam s Tobom, o Bože, pripravan da vršim uvijek samo i jedino Tvoju sv. volju.“

„Svećenik i mučenik, marljiv pastir, revan odgojitelj mladih i neustrašiv svjedok Evanđelja.“

Miroslav se osjeća spremnim da mučeništвom ostvari potpuno sjedinjenje s Kristom. Miroslav nije bježao od patnje, progonstva, već je bio sretan ako može koju patnju i bol podnijeti za Krista, istaknuo je nadalje vlč. Jakovljević. Miroslav nije mogao izabrati dan kad će krvlju posvjedočiti za Krista, već je Bog izabrao

dan, mjesto i način. Taj dan njegova mučeništva u našoj biskupiji postao je dan posebne proslave Boga. Uobičajeno se dan kad netko od ljudi strada uzima kao dan žalosti, tuge, u konačnici nesreće, ali dan kad je Miroslav podnio mučeništvo, postao je dan posebne proslave Boga u našoj mjesnoj Crkvi u liku bl. Miroslava. Tom danu naša sveta, Katolička i apostolska Crkva prije pet godina u pulskoj Areni dala je i službeni pečat, uzdižući svećenika Miroslava Bulešića na čast olтарa, podsjetio je vicepostulator te citirao zapis iz pisma Svetog Oca Franje koji je u svom Apostolskom pismu napisao za našega Blaženika: „Svećenik i mučenik, marljiv pastir, revan odgojitelj mladih i neustrašiv svjedok Evanđelja.“ Od toga dana beatifikacije, kao i od dana mučeništva našega blaženika, naša mjesna Crkva obilježena je njegovim likom. Bl. Miroslav svojim mučeništvom utkao se u sve duhovne i pastoralne niti naše Crkve. Reče kard. Amato za bl. Miroslava: „Kao svećenik bio je pozvan biti Dobar Pastir i Dobar Samaritanac, koji lijekom ljubavi tješi, lijeci, podiže i povija rane što krvara. Često je ponavljao: ‘Mržnja uzrokuje krvarenje, a ljubav zacjeljuje rane.’“ Naš blaženik, prema svjedočanstvima ljudi koji su po njegovu zagovoru uslišani, i danas povija duhovne i tjelesne rane. Mnogi mu se utječu u svojim potrebama i prema njihovim svjedočanstvima bivaju uslišani. Odmah nakon mučeničke smrti našem su se blaženiku za zagovor utjecali svećenici, bogoslovni i vjernici. Bogoslov Vlatko Lakošeljac piše u svom dnevniku nekoliko dana nakon mučeničke smrti bl. Miroslava: „Dragi Miro, tebe je Bog smatrao dostoјnjim žrtvom – pa te je uzeo k sebi, a o meni što Bog misli? Ti možda znadeš... Predragi Miro, možda nijesam svjestan molbe koju sam izrazio, ali ako si i ti igda bio potreban nečijeg zagovora u tako važnim stvarima, daj i meni pomogni. Govorim ti kao prijatelj svojem najmilijem prijatelju, jer osjećam da si mu blizu.... Zagovaraj ti kod naše Nebeske Majke, neka ona dobrohotno primi taj dar što joj ga prinosim...“, citirao je propovjednik.

„Bog hoće da me dobro iskuša prije nego mi podijeli milost i znak svećeništva Kristova. Hvala Bogu!“

Svatko od nas u svom životu u danom trenutku ima potrebu da ga netko zagovara, da mu netko bude svjetionik u olu-

jama života, da ga netko vodi u duhovnom životu, podsjetio je vlč. Jakovljević te nastavio: taj netko svima nama može biti bl. Miroslav. Kad čitamo stranice njegova Duhovnoga dnevnika, vidimo jednoga mladića, bogoslova, đakona, svećenika koji unatoč svojim ljudskim slabostima nastoji nikad se ne udaljiti od Krista i u tome nam treba biti uzor. Miroslav u svom Duhovnom dnevniku često moli za krepost poniznosti jer najveću opasnost za svoj duhovni život vidi u oholosti, istaknuo je propovjednik te citirao zapis iz Blaženikova Duhovnoga dnevnika na dan 16. veljače 1943.: „Ja moram biti sav za Te, a ako me ne poniziš, onda sam u velikoj pogibli da se odalečim od Tebe.“ Za njega je poniženje siguran put do Boga. To je pedagogija jednoga svetca. Mi često poniženje doživljavamo kao kaznu, ostavljenost od Boga ili neprijateljski stav svoga bližnjeg te počinjemo naricati i moliti da nas Gospodin izbavi iz toga stanja. Odbijamo Božju pedagogiju pročišćavanja kušnjom i poniženjem te namećemo ljudsku pedagogiju *ponizi i bit ćeš velik.* Oholost nas je udaljila od Boga te često naša djela postaju besplodna, a naše molitve isprazne. Bl. Miroslav ima drugu pedagogiju te kaže: „Bog hoće da me dobro iskuša prije nego mi podijeli milost i znak svećeništva Kristova. Hvala Bogu!“, i to je rečenica iz Duhovnoga dnevnika. Za Miroslava nema istinske milosti bez prethodnoga pročišćavanja poniženjem i kušnjom. Milosti mora prethoditi kušnji. No, stečena milost, služba, posao bez kušnje čovjeka pretvara u oholicu, naglasio je propovjednik, jer misli kako on na to ima pravo i jedini je sposoban. Miroslav je samo bio svećenik na seoskim župama i poslije odgojitelj u sjemeništu i postao je svetac. Nije mu trebala velika služba, neko priznanje, da bude svet, već mu je trebala kušnja da ga dovede do svetosti. Upravo najveća čuda koja Bog čini po svojim svetcima i mučenicima, događaju se u onim trenutcima kad se čovjek nalazi u kušnji, poteškoći. Svatko od nas ima te trenutke kušnje: bolest, neuspjeh u braku, neuspjeh na studiju, poslu, svećeničkom poslanju... Kad nam se dogode te kušnje, tad se približavamo Bogu. Bl. Miroslav je zapisao: „Daj da trpim uz žalosne, da ih razumijem, da ih utješim. Ne daj da ikada klonem duhom.“

Propovjednik je na kraju homilije podsjetio na važnost štovanja relikvija svetaca. Danas se u ovoj crkvi nalaze relikvije bl. Miroslava, koje mi čestimo. Kako nas uče duhovni oci, u relikvijama nalazimo tragove svetosti Crkve. Trag svetosti naše mjesne Crkve, trag proslavljenoga Isusa Krista, nalazimo u relikvijama bl. Miroslava. Kad dotičemo te relikvije, mi dotičemo svetost Crkve, dotičemo vječnost. Sve vas potičem na molitvu i pobožnost prema našem bl. Miroslavu. Osobito molimo da bl. Miroslav bdiće nad našim mladima, kao i svima onima koji se nalaze u krizi vjere te su se udaljili od Krista i njegove Crkve, zaključio je vicepostulator. Po završetku misnoga slavlja, koje je ordinarij zaključio blagoslovom s relikvijama, svi su okupljeni imali priliku dotaknuti i poljubiti relikvijar u znak čašćenja i poštovanja prema svetosti koju ta relikvija predstavlja. Misno je slavlje glazbeno animirao Župni zbor Župe sv. Pavla, pod ravnanjem dr. Andreja Angelinija. (G. Krizman, Tiskovni ured PPB)

Prema novoj evangelizaciji u župi

Poštovani čitatelji,

S pitanjima nove evangelizacije ulazimo u naše župe, kako smo to naznačili već u rujnu. Naše je pitanje kako župe sve više pokretati da budu živje i produhovljene, kako da u njima osjetimo ono pravo zajedništvo, onaj obiteljski ugodač i onaj „evanđeoski miris“. Konačno, kako da nam župe ne *budu tek servis za sakramente i potrebne potvrde*, već dom gdje nam je radost doći i biti zajedno. Znamo da župu čini zajednica vjernika, na nekom teritoriju. Župa je izraz Crkve, a biskup je povjerava svećeniku/župniku da evangelizira i izgrađuje zajednicu. *Župa je tu kao nešto Božje, znak jedinstva s Bogom i jedinstva među ljudima (Koncilski dokument Svjetlo naroda br. 1).* Ali ona je i nešto ljudsko, promjenjivo te je i sam kard. Ratzinger, još prije nego je postao papa Benedikt XVI., sada u miru, rekao „da se sadašnje ustrojstvo župe u cijelosti neće moći održati (Sol zemlje). Nekad u župi nije bilo župnih vijeća, a sada jesu, ili tolikoga angažiranja vjernika, a sada jest. To se najprije odnosi na veće župe, ali je pitanje koliko im damo prostora. Sve to ide s pitanjem novijih vremena i *utjecaja svijeta na župe, a župa ima sposobnost uvesti nove članove u vjeru i kršćansku zajednicu*, s pristupom nove evangelizacije.

Crkva usred svijeta i utjecaj suvremenoga društva na župu

Naravno da župa živi u suvremenom društvu te svijet, osobito današnji, ima prilično utjecaja na župu, tj. na ljude koji idu u crkvu, osobito one koji su тамо rjeđe. Svijet ima svoje ponude: i za djecu i za mlade i za ostale. Mladi i djeca kao da su u nekom drugom svijetu: kompjutori, mobiteli, igrice... Nekad je u društvu bilo više smisla i zanimanja za zajedništvo, a to se gubi. Time je oštećena i župna zajednica jer se ugrožava i župno zajedništvo. Samo je društvo nekoč više cijenilo brak i obitelj, kao uređeno zajedništvo sklopljenoga braka, stabilnije obitelji, a danas sve je to osiromašeno. Tako mladi ljudi ulaze u vezu bez ikakvoga sklapanja braka... To čine i tobožnji kršćani te se izjednačuju više sa svijetom nego s Crkvom. Ukratko rečeno, današnja je župa *ugrožena u svome zajedništvu. A upravo je zajedništvo* i njegova kvaliteta ono iz čeka ona živi. Crkva treba stati pred svijet s novom ponudom zajedništva.

Nova slika župe otvorena je novoj evangelizaciji za sebe i svijet. Zalazeća ili stara slika župe sliči piramidi, s autoritetom župnika i nekoliko njegovih suradnika (vrh piramide/), a ostali im pomažu u posluživanju pasivnijega djela župe (veliko područje piramide). Župa je, uglavnom, korisnik religioznih usluga, svećenik je tu da ih poslužuje, uz pomoć najpotrebnijih laika (ured, sakristija, župna kateheza...). To je još i išlo dok je društvo bilo stabilno i uhodano, ali danas su potrebni novi modeli. Nova župa sliči kružnici s manjim krugovima unutra. Zato se danas u Crkvi govori o župi kao **ZAJEDNIŠTVU MALIH ZAJEDNICA ILI SKUPINA (VJERNIČKIH KRUGOVA).** To dolazi kao plod Koncila, a kod nas aktualnije pred kraj prošloga stoljeće i sve je aktualnije kako vrijeme odmiče. Istina, veće će župe imati više malih zajednica (molitvena, liturgijska, misijska, karitativna, obiteljska...), a manje tek koju skupinu, one male, jako male, mogu u sebi imati jednu skupinu (molitveno-obiteljsku). *Od kojih bi se skupina moglo krenuti?* Za početak navodim dvije, ali tu već nešto postoje, svećenici se trude... Što PRAKTIČNO činiti? Od onih koji su već tu, otvorenih za rast u vjerim oblikovati neku molitvenu skupinu, a nazvati je **SKUPINA ZA EVANGELIZACIJU ŽUPE** (možda dodati ime, recimo, bl. Miroslava Bulešića, ili zaštitnika župe, ili sv. Ivana Pavla, bl. A. Stepinca...). Druga bi mogla biti **OBITELJSKA SKUPINA** (opet mogućnost različitih imena: Nazaret, Kana...). Oni se trebaju dogovoriti o koordinatoru skupine, možda dvoje njih, a svećenik će ih potvrditi i biti s njima, kao Isus među svojim apostolima. Susretati se trebaju dvotjedno, polazeći od problema današnje župe, odnosne obitelji, razgovarati međusobno, u svjetlu Evangelija (tekuće godine), preuzimati skromne odgovornosti, moliti i provoditi razne akcije. Moliti se treba posebno Mariji (Krunica) i Duhu Svetom *da se u nama i među nama probudi i razvije novi žar za obnovu naših župa.* Uz Evangelje, župnik će naći i zgodnu knjigu kao pomagalo, već prema opredjeljenju skupine ili, jednostavno, Katekizam Katoličke Crkve.- Ako mi to hoćemo, Gospodin je velikodušan i neće škrtariti i započet će konkretno nova evangelizacija u tvojoj župi. Valja se samo organizirati u dogovoru sa župnikom i krenuti. U svemu tome može također pomoći

OBITELJSKI SUSRET u PAZINSKOM KOLEGIJU, u subotu, 10. XI. 2018. u 10,00 h, pod vodstvom novoga predstojnika Ureda za obitelj vlč. MLADENA Pranića i vrsna predavača vlč. Đuljana Trdića iz Rijeke. Dobro ste došli i s djecom! (Vlč. M. Koren, povjerenik za obitelj)

POSJETITE KNJIŽARE "JOSIPA TURČINOVIĆA"

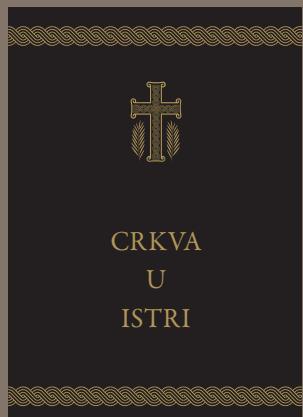
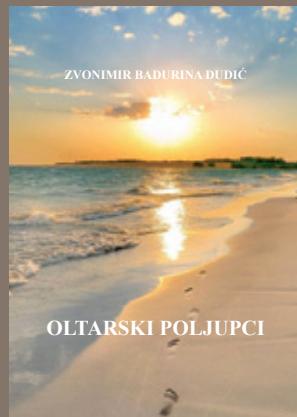
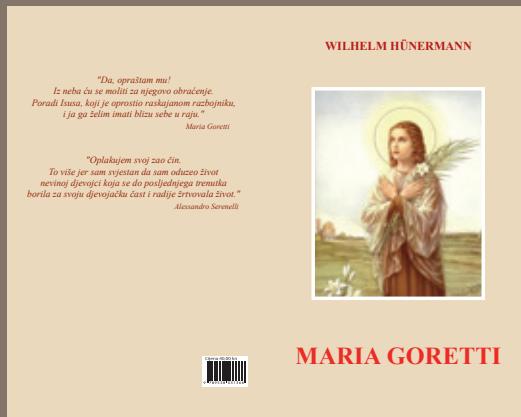
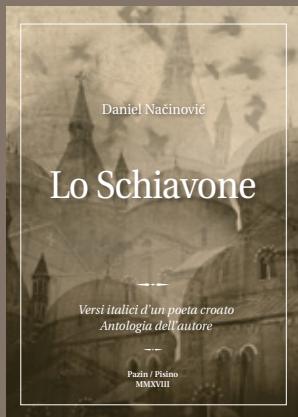
Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o. Pazin
Narudžbe na tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/621 082

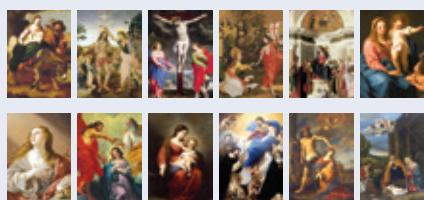
PULA, Danteov trg 1, tel. 052/216 498

POREČ, Eufrazijeva 22, tel. 052/451 784

Na vrijeme nabavite kalendarje za 2019. godinu

KATOLIČKI KALENDAR 2019.

STUDENI

MARTINSČAK	NOVEMBER	2019.	NOVEMBER	NOVEMBER
P 1 SVISVETI, Svetislav				
S 2 Dušni dan, Just, Dušica				
N 3 31. OB. Mart, Porres, Silvija				
P 4 Karlo Boromejski, Drago				
U 5 Emerik, Mirko, Ljiljana				
S 6 Leonard, Sever, Bertila				
C 7 Ernest, Karina, Mila				
P 8 Gracijan Kotorski, Gotfrid				
S 9 Posv. Later, bazilike, Orest				
N 10 32. OB. Leon V., Lavođav				
P 11 Martin biskup, Martina				
U 12 Jozafat, Silvan, Natko				
S 13 Stanislav Kostka, Diego				
C 14 Nikola Tavelić, Ivan Trogirski				
P 15 Albert Veliki Leopold				
S 16 Margareta, Gertruda, Gera				
N 17 33. OB. Elizabeta Ugarska				
P 18 Pos. bazilike sv. Petra				
U 19 Poncijan, Faust, Kristin				
S 20 Srećko, Edmund				
C 21 Mavro, Gospa od Zdravlja				
P 22 Cecilia, Slavujka, Cila				
S 23 Klement, Kolumban, Mihov				
N 24 KRIST KRALJ, Krizogon				
P 25 Katarina Aleksandrijska				
U 26 Delfina, Konrad, Leonard				
S 27 Virgilije, Maksim, Valerjan				
C 28 Sosten, Jakov Markijski				
P 29 Saturtin, Filemon, Vlasta				
S 30 Andrija ap. Hrvanje				

Sveti Katerina (Giotto, izm. 1359. – 1466.)

Dio svete katedrale, patrovi zadnjice

Dod u moj izvor, Date Sveti.
Date mlađe.
Podi mi na ruku pogled
kotoma vidiš mi, tvoju
kotom u težištu duhovnog stvaranja
poključi u mrežu, Date Sveti.
Dodi u mrežu Date Sveti, Date Sveti,
spušti mi sece ĥajduku.

Dod u moj izvor, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine
i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

izvele zive vode za život vječni

Dod mi mlađe gospodinje, Date Sveti,

i mlađe hrvatske Americe.

Stoj u mreži, Date Sveti.

Spušti mi sece ĥajduku.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.

Idi mi do sponzana istine

i da mi doši.

Da mi neznaš, Date Sveti.